

HOLSTEIN MAGAZIN



XXXII. ÉVFOLYAM 4. SZÁM
2024/4

AFICOLLAR NYAKCSAT FÉLÁRON?!



💡 Egyedi azonosítás

💡 Hő-stressz detektálás

💡 Pontos ivarzásfigyelés

💡 Egészségfigyelés és riasztás

💡 Takarmányfelvétel nyomonkövetés

afimilk®

Automating Dairy Farms



Igény esetén
bérleti és lízing
konstrukció!



agromilk@agromilk.hu

+36 20 918 0900

www.agromilk.hu

AfiCollar 

XXXII. ÉVF. 4. SZÁM

A HOLSTEIN-FRÍZ TENYÉSZTŐK
EGYESÜLETÉNEK KIADVÁNYA



EGYESÜLETI ÉLET

Holstein Világszövetség (WHFF) elnökségi ülése Kolumbiában

Bognár László..... 4

Farmer Expo

Illésy László..... 8

Országok, ahol nyáron is dübörög a showszezon

Showbírói képes beszámoló a forró napokból

Sebők Tamás..... 14

Területi hírek..... 20

HAZAI SZERZŐINK

Beszámoló a European Dairy Farmers éves konferenciájáról

Dr. Borbély Csaba,

Steffi Wille-Sonk, Dr. Tóth Katalin 28

A termelési hatékonyság jelentősége automatizált tejtermelő rendszerekben

Dr. Boros Norbert 34

Lábvégápoló tanfolyamot tartottunk Szolnok-Alcsiszigeten a Gazdaképzőben

Györkös István 38

Minden cseppje aranyat ér!

A kolosztrum korszerű kezelése

2. rész

Hegedüs Norbert 42

Az optimalizált energiaszint fontossága az egészség megőrzése, valamint a termelési és szaporodási számok javítása érdekében

Kolláti Tamás..... 46

Nagyobb munkaerő hatékonyság automatizált

megoldásokkal 48



1052 ELLA, a Farmer Expo nagydíjas tehene

HOLSTEIN MAGAZIN

HOLSTEIN-FRÍZ TENYÉSZTŐK EGYESÜLETE | HUNGARIAN HOLSTEIN ASSOCIATION

Kiadó és szerkesztőség:

Holstein-fríz Tenyésztők Egyesülete
1134 Budapest, Lőportár u. 16.

Tel.: (+36-1) 412-5050, 412-5051

Fax: (+36-1) 412-5052

Internet: www.holstein.hu

E-mail: iroda@holstein.hu

Felelős kiadó:

Bognár László, ügyvezető igazgató, HFTE

Főszerkesztő: Dr. Györkös István

Felelős szerkesztő: (szakmai lektor, reklám)

Sztakó István

A lapban megjelent cikkek tartalmáért a szerzők vállalnak személyes felelősséget. A szerkesztőség fenntartja a jogot, hogy a cikkeket szerkesztve közölje, s azok tartalmával nem feltétlenül ért egyet. A hirdetések tartalmáért a megrendelő felel.

Nyomdai előkészítés: Jósa Tamás

ISSN 1587-8120

Készült 1000 példányban





HOLSTEIN VILÁGSZÖVETSÉG (WHFF) ELNÖKSÉGI ÜLÉSE KOLUMBIÁBAN

Bognár László
ügyvezető igazgató, HFTE

2023. év végén a franciaországi Puy du Fou (Bretagne) tartotta a Világszövetség tisztújító küldöttgyűlését és szakmai konferenciáját, ahol a latin-amerikai országok új képviselőit a kolumbiai *Herrera Carlos Ignacio-t* választották a küldöttek, és egy következő ciklusra megerősítették az elnök (*Cherylin Watson*, Új-Zéland) és az alelnök (*Bognár László*), valamint a többi elnökségi tag személyét. Természetes kíváncsiságunknak engedve, illetve az íratlan szabálynak megfelelően az európai ülést követően egy Európán kívüli helyszín kiválasztása Kolumbiára esett. (A 2025-ös elnökségi ülést Budapesten rendezzük.)



Ezzel egyben megadtuk vendéglátóink (Holstein Colombia) számára a lehetőséget arra, hogy bemutassák országuk szarvasmarhatenyésztési eredményeit, a tejtermelő gazdaságokat, egy regionális tenyészállatkiállítást, illetve kultúrájukból egy kis ízelítőt a Tanács tagjainak. És bizony Carlos Ignacio kiváló munkát végzett, mert van mit megmutatniuk, van mire büszkének lenniük. Bevallom egy kicsit félve szálltam fel a gépre a nettó közel 14 órás repüléshez, hiszen egyfelől a világ 3. legszebb országának szavazták az emberek az örök tavasz birodalmát az Andok (Kordillák) ölelésében, a Föld egyik legnagyobb biodiverzitással rendelkező térségében, de irodalmi és filmes élményekből táplálkozó sztereotípiáknak köszönhetően a bűnözés, a drokartellek, az emberrablások, az utcai szegénység és a kokain-tarffiking hazájának is elképzelhetjük ezt a helyet...

Földrajzi elhelyezkedése

Területe: 1.141.748 km² (Magyarországnál kb. 12-szer nagyobb), népessége kb. 52 millió fő. Kolumbia (spanyol: Colombia) vagy hivatalos nevén Kolumbiai Köztársaság (República de Colombia) Dél-Amerika északnyugati részén fekvő ország. Szárazföldön keleten Venezuela, délkeleten Brazília, délen Ecuador és Peru, északnyugaton pedig Panama határolja. Fővárosa és legnépesebb városa Bogotá, a második legnépesebb pedig Medellín, (ahol az ülésünket tartottuk, egészen pontosan egy külvárosában, Rionegro-ban, a repülőtér mellett). A Föld második legnagyobb biodiverzitásával rendelkezik. Területe magában foglalja Amazónia esőerdőt, magas hegyvidékeket és sivatagokat is.



Ez az egyetlen ország Dél-Amerikában, amely az Atlanti- és a Csendes-óceán mentén is jelentős partvonallal és szigetekkel rendelkezik. A valamikori Eldorádó földje, majd a 20. század végén a világ kábítószerek központjaként megismert ország a nevét a kontinens európai felfedezőjéről, Kolumbusz Kristófról kapta – bár ő soha nem járt e vidéken.

Az ország déli részén húzódik az Egyenlítő. Az évi középhőmérséklet 24°C. A hőmérséklet elsősorban a tengerszint feletti magasságtól függ. Általában 300 m szintkülönbség 2°C-os különbséget okoz az évi középhőmérsékletben. Az ország hegyvidéki részein így a forró folyóvölgyek felett havas csúcsok emelkednek. Az évi csapadék mennyisége 2000 mm körül mozog. Az ország északi részén 400 mm alatt van a csapadék. Legcsapadékosabb a csendes-óceáni tengerpartra néző hegyoldalak vidéke, legszárazabb pedig a Guajira félsziget. Mivel a széljárás meglehetősen állandó, a hegyeknek van esőnek kitett és esőárnyékban lévő oldala, jelentősen eltérő növény- és állatvilággal.

A természetes és az épített környezetet fenyegetik természeti veszélyforrások és az emberi tevékenység is. Veszélyt okoz, hogy Kolumbia a csendes-óceáni vulkanikus övben fekszik. 15 nagyobb vulkán van az országban, amelyek kitörései időnként emberéleteket követelnek. A tektonikus mozgások pusztító földrengéseket okoznak. A hegyvidékeken és a síkságokon egyaránt előfordulnak nagy árvizek, amelyek rendszeresen súlyos károkat okoznak az esős évszakban. Az El Niño jelenség okozta erős esőzések ciklusa nehezen előrejelezhető, időnként nagyon súlyos árvizeket okoznak.

Az erdők kivágása jelentős változásokat okozott az Andok tájain, Amazónia esőerdeiben és a Csendes-óceán partvidékén. További durva pusztítással az alacsonyan fekvő vidékek trópusi erdeit olajpálma-ültetvényekké alakítják. Ezzel együtt az erdő Kolumbiában lassabban pusztul, mint a környező országokban. A környezetet több emberi tevékenység szennyezi, a gyorsan növekvő nagyvárosok vízellátása csökkenti a rétegvíz szintjét. A környezet romlásához hozzájárulnak a fegyveres konfliktusok is. Fegyveres csoportok nagy területeken irtják ki az erdőt, hogy kábítószer termeljenek. 2007-es becslés szerint 99.000 hektáron termesztettek kokacserjét. Válaszként a kormány ezeket a növényeket veszélyes vegyszerekkel permeteztetni le.

Az ország rövid története

A terület spanyol meghódítása 1508-ban kezdődött, Vasco Núñez de Balboa vezetésével. A korábbi lakosság csibcsa és karib törzsek százaiból állt. Több lázadás volt a spanyol uralom ellen, de azokat levertek és nem lehetett változtatni a helyzeten. Az ország 1819-ben vált függetlenné. Viszonylagos politikai stabilitás után, 1940-től komoly feszültségek alakultak ki és az erőszak lett úrrá az országban. Később a Nemzeti Front és az új kormány gazdasági és szociális reformokat hajtott végre, de a szociális és politikai jogtalanságok máig élnek és gerillaszervezetek alakultak a kormány ellen. A '70-es évektől létrejött kábítószerkartellek politikai és gazdasági befolyásra is szert tettek, és illegális fegyveres csoportokat pénzelték. Mára igyekeznek elnyomni a bűnözőcsoportokat, így a biztonsági helyzet javult. Ez együtt járt a gazdaság és az idegenforgalom növekedésével.

Gazdasága

Kolumbia agrár-ipari ország, Latin-Amerika közepesen fejlett országai közé tartozik. A belpolitikai bizonytalanság, a feketegazdaság és a csempészet azonban gátolja a gazdasági fejlődést. Kolumbia ásványkincsekben gazdag. Jelentős a bányászata (kőszén, földgáz, nikkel, arany, vasérc, kaolin, platina, ezüst, azbeszt, drágakövek, só). Smaragdból a világ termelésének 60%-át adja. Nagy telepeket alkot a feketeszén, melynek bányászata ÉK-en összpontosul. A 20. század elején kőolajforrásokat fedeztek fel az országban, így a nyersolaj és származékai az export jelentős részét teszik ki; fő felvevőpiacuk az USA. Arany kitermelésében Kolumbia sokáig a világ élvonalában volt, ma már a kitermelés erősen ingadozó. Kolumbusz előtt az aranyat díszítésre és vallási szertartásokhoz használták, majd a bennszülött indiánok igyekeztek elrejtetni a spanyolok elől. Az ipar fő ágazatai a petrokémia, a kohászat (acél és nikkel), az élelmiszer-, textil-, papíripar és a gépgyártás. Az országban tradíciói vannak a szivar- és cigarettagyártásnak és a bőriparnak.

Mezőgazdasága

Az ország területéből a szántóföldek a zöldség-gyümölcsstermő területekkel együtt 5, a rétek és legelők 35, az erdők 44, a beépített, ill. terméketlen területek 16 százalékkal részesednek. Mezőgazdasági terményei közül a legjelentősebb a kávé (a 3. legnagyobb termelő) és a nagy ültetvényeken termesztett banán. Termesztenek még cukornádat, kakaót, dohányt, rizst, kukoricát, cirkot, burgonyát. Pálmaolaj-termelésben ötödikek a világon. Az élelmiszeripar egyik fő ága a kávéfeldolgozás.



Az ország állattenyésztésére a szarvasmarha, a juh, a sertés és a baromfi tartása jellemző. Ezekből a szarvasmarhatartás a legkiemelkedőbb, melynek fő térsége az ÉK-i szavanna. Mint minden latin-amerikai ország, Kolumbia esetében is a spanyolok hozták be Amerika felfedezése után az első teheneiket, de a szarvasmarhatartás csak a 16. század végén terjedt el az országban. Mára Kolumbia szarvasmarha-állománya a FAO adatbázisa alapján 29.643.000 egyedre tehető, ebből mintegy 8 millió egyed tejhasznúnak tekinthető. Az állomány közel 90%-a Brahman (Zebu) és keresztezettjei fajtához tartozik. Az egyedek kettőshasznúnak tekinthetők. Érdekesség, hogy a tej-, illetve a marhahúsipar változásának függvényében változhat a hasznosítási irányuk. Fejthetők is, rendkívül alacsony tejhozammal, illetve húsmarhaként is tarthatók. A fennmaradó 10% a nemzetközileg jegyzett tejhasznú és húsmarhafajtákhoz tartozik. Ezek: holstein, ayrshire, normandiai, svájci borzderes, jersey, simmental, angus és charolais. A komolyabb gazdaságok mind tisztavérű populációkat tartanak, akár tejtermelésről, akár húsmarhatenyésztésről beszélünk.

Regionális kiállítás

A tenyészállatok show-bírálatát az Antioquia tartományban található Rionegro-ban volt alkalmunk megtekinteni. A bíraltot Richard Osborne (Kanada) végezte. A kétnapos program során több fajta egyedét rangsorolta meggyőző magabiztossággal. A kiállítás győztes egyedéről és a tulajdonosról a következő cikkünkben írunk részletesen.





Farmlátogatás, „La Fe”

La Union település (Antioquia tartomány) 2600 méterrel a tengerszint felett fekszik. A terület jellemzően szubtrópusi magasföld. A hőmérséklet általában 11 és 22 fok között változik a nap folyamán, nem túl jelentős az évszaki hatás, lévén, hogy közel az egyenlítőhöz található.

Csapadék: 2800 mm, csendes eső formájában hullik általában. A megnevezése: „cloud forest” vagyis erdő a felhőkben. A környéken több fólíasátras „virágkertészetet” láthattunk, amelyben vágott virágot termesztnek az USA és Európa piacaira. A nagyváros (Medellin) és a repülőtér viszonylagos közelsége rendkívül jövedelmezővé teszi ezt az ágazatot. A hegyoldalakon hektárszám meghúzódnó magasan vezetett fólíasátrak alatt bizonyára csak virágot termesztnek és még véletlenül sem kokaincserjéket nevelnek...

Elmondásuk szerint a genetikai alapokat holland mezőgazdasági mérnökök és tudósok biztosítják. A környék aktív munkáerejét ezek az ültetvények könnyedén felszippantják. Tisztes megélhetést és így viszonylagos kriminalisztikai szélcsendet biztosítva. Ez egy tudatos húzás – *biztosíts megélhetést az embereknek és akkor csökken a bűnözés*. Ez a modell működött itt is és a nagyvárosokban is. A hegyekben, a dzsungelben tanyázó paramilitáns kartellek ugyanakkor a gazdálkodóktól védelmi pénzeket szednek. Aki nem fizet, az eltűnik a hegyekben vagy elköltözik és új helyen kezd gazdálkodni. Pontosan ez történt házigaárdáinkkal is. Néhány éve települtek át erre a területre, amikor megelégtették a folytonos zaklatást korábbi földjükön. Tapintatosan kerültük a további kérdéseinkkel ezt az érzékeny pontot. Nyilvánvalóan megoldást találtak a gondjaikra...



A farmra érkezve a legfeltűnőbb jelenség a ritka, de tiszta, hűvös levegő és a rendkívül erős, a színspektrum kékes árnyalatait kiemelő, szikrázó – szolárium szerű napfény volt.

Nem is lepődhattunk meg, amikor vendéglátónk elmondta, hogy számukra milyen fontos a fekete pigmentált bőr a tehenek esetében, mert sajnos a szem körül, illetve a hátvonalon a fehér szőrű/bőrű egyedek súlyos bőrrákot kapnak az erős UV sugárzástól. Ez még a lábunk körül lebzselő kutyák esetében is látszott. Sajnálatos módon a szem kötőszövetei igen gyakran elrákosodnak. Egyből értelmet nyert a nagy széles karimájú kalap és a hosszú ujjú ingek viselete.



A gazdálkodásról – a termelési filozófia

Nézzük a gazdálkodás főbb mutatóit, amelyet a fejőház felett található kis üvegfalú irodában tartott házigaárdánk, aki büszkén mutatta meg családját és vallotta meg, hogy 3. generációs tejtermelő gazda.



145 hektáros területén tartott és fejt állománya: 270 fejőstehén, 80 szárazonálló (90% vemhes), 40 vemhes üsző, 60 (6-18 hónapos) növendék üsző és 30 (0-6 hónapos) üszőborjú. A párosításai során kizárólag top bikákat használ (CAPTAIN – GAMEDAY – EINSTEIN – DOC).

Az átlagos állománysűrűség 3,5 tehén/ha és az erőforrások, költségek, valamint a bevétel egyensúlyozásával a jelen körülmények között tehenenként 25 kg tej termelése a cél. [kép]Ez így hektáronként 20-22.000 kg tejet jelent. A tehenek 75%-át fejik, 25% szárazon áll. 15% vemhes üsző, 25% növendéküsző. A selejtezési arány 10-15% között mozog és átlagosan 5-6 laktációt tudnak teljesíteni. Ez a meglehetősen hosszú hasznos élettartam fontos szempont, hiszen kb. 1 900 USD az üszőnevelés költsége, a borjúkortól az első laktációs tehénig, de ha vásárolni kell, akkor annak a költsége kb. 2 500 USD. A selejttehenekért 1-2 USD/kg a minőségtől függően. A napi tartási, takarmányozási költség 2,1 USD/tehén. A fejés egyszerű, 2x6 fejőállásos DelPro tandem fejőházban történik. A bikaválasztás egyik fő szempontja a magas minőségen túl a fekete pigmentáltságú utódok a korábban említett UV sugárzás kitettség miatt.



A2A2 genotípus a tenyésztési program része, bár jelenleg nincs eltérés az átvételi árban. Érdekes, hogy a TPI index itt is szelekciós szempont, bár a termelési környezet és a tartás, menedzsment teljesen eltér az amerikai (elnézést, itt helyesen USA, mert az itten emberek kikérik maguknak, hogy az amerikai az csak az USA-t jelenti, hiszen ők is öntudatos amerikaiak, csak épp Latin- vagy Közép-Amerikai területen) átlagtól. Sokkal hasznosabb egy-két gazdaságilag fontos tulajdonságot kiemelni és azaz foglalkozni, mint az összevont TPI globális index-szel. A fajtaválasztás számára egyértelmű, holstein. Egyedüli alternatíva esetleg a svájci borzderes, mert a fajta egyedei jól alkalmazkodnak a magassághoz és a szőrük színe, bőrük pigmentáltsága elviseli a pokoli sugárdózist...

A tej termelési költsége jelenleg (2024. szeptembere) 0,41 USD/kg, az elvárható nyereségtartalom: 12,5%.

1 kg koncentrátum takarmánykiegészítés mintegy 3,5 liter többlettejet eredményez. 1 liter tej átvételi ára 2000 COP (kolumbiai peso) ~ 0,47 USD. A COVID-19 járvány idején (2022-23-ban) a profit elérte a 22%-ot. A tejátvételi rendszert próbálják szabályozni annak érdekében, hogy elkerüljék a piac túlzott volatilitását. Létezik egy garantált minimum ár: 1970 COP. A tejértékesítés jellemzően 50-50% szervezett, illetve piacos formában történik. A legelő nagyon különleges állapotú gyepek kultúra. Kikuyo és rye grass (olaszperje). Ennek a fű(gyep)keveréknek a fehérjetartalma 18-22%, szárazanyagtartalma 18%. Karbamid műtrágya kijuttatása 200 kg/ha/hó, illetve N hatóanyag 1200 kg/ha/év. A gazdaságban olcsóbb a fejőházban koncentráttal etetni a teheneket, kiegészíteni a takarmányukat, mint saját magának természetesen a takarmányt.

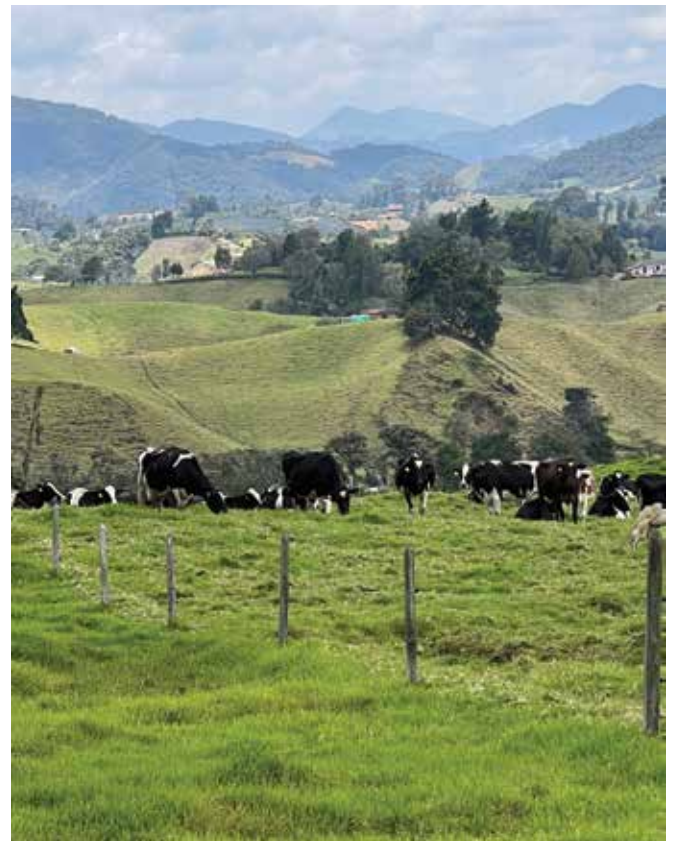


A tehenek átlagos élőtömege: 550-600 kg. A legelővel kapcsolatos elvárás a 1,5 kg fűtermés négyzetméterenként, 18-20%-os szárazanyagtartalommal. 120 kg fűvet legelnek a tehenek naponta. A természetes trágyázás (legelés közben) mellett a fejőházban keletkező trágyát, hígtrágyát visszajuttatják a földekre. A borjúnevelés során (0-4 hónap): 6 liter tej/széna/koncentrátum; 5-6 hónap adaptálódás: széna/koncentrátum; 6-12 hónapos kor: legelő és koncentrátum; 18-28 hónapos korban, legalább 380 kg testtömeg elérésekor termékenyítés. A vemhes üszők nevelési költsége: 8.000.000 COP, vagyis 1900 USD. A két ellés közötti idő: 400-410 nap, a termékenyítésiindex: 2,2. Első termékenyítés ideje az ellést követő 70. napon. Első elléskori életkor: 28 hónap.

A LA FE gazdaság évente 2,2 millió kg tejet ad el, napi tejszállítás kb. 6000 kg. A természetes kiesés, elhullás: 5-6% és a tehenek naponta 3 km-t járnak a legelővel legelőről a fejőházba és vissza.

Az általános információk forrása: Wikipedia; Tejgazdasági Szemle

A szakmai útbeszámoló folytatása a következő számunkban érkezik.





FARMER EXPO

Illés László
területi igazgató, HFTE

Azt gondolom a 33. Farmer Expo szervezése már a múlt évi kiállítás utolsó napján megkezdődött, amikor a szervező a tapasztalatainkról és az előre mutató javaslatainkról érdeklődött. Akkor beszéltünk a csekély szakmai érdeklődés okairól, a kevés állat bemutatásáról és a szerintünk nem szerencsés időpont és annak hosszának a megválasztásáról. Ezt követően ez év májusában újra egyeztettünk. Megfogalmazódott egy rövidebb expo lehetősége eltolva egy héttel augusztus végére, valamint a tenyésztők személyes megkeresésének lehetősége a szervezők részéről.



Az Expo ugyan egy héttel később kezdődött, de az időjárás továbbra sem kímélt minket. Ki gondolta volna, hogy a tenyésztők jelentős része augusztus első hetében befejezi a kukorica silózását. A tenyésztők személyes megkeresése a szervezők részéről szerencsésnek bizonyult. A kiállítási katalógusunkba a tavalyi 11 állathoz képest 30(!) állat iratkozott fel, kilenc tenyészetből.

Így az első napon meg lehetett szervezni a Holstein-fríz Junior Show bírálatot. Az állatok szakmai megítélését *Körösi Zsolt* nemzetközi showbíró végezte *Sebők Tamás* hasonló titulusú kolléga segítségével. Nem volt könnyű dolga. Főleg a 15 egyedet számláló *szűz üsző I.* kategória bírálatát vett sok idő igénybe. Az állatok igényesen voltak felkészítve és bemutatva. A *szűz üsző II.* csoportban hét növendék vonult fel, a *vemhes korosztályban* pedig 5. Az életkor előrehaladtával egyre jobban láthatta a közönség a fajtajelleg kibontakozását. A test finomságát, a lábak szilárdságát és használatát, a bordák íveltségét, irányultságát, a far és mellkas szélességét és a törzsmélység alakulását.



A bírálat eredménye:

Holstein-fríz szűz üsző I. kategória

Első helyezettje:

a 204 katalógusszámú 35525 2224 2 NARANCS

Apja: 39344 SBG Mecca-ET×Bomaz Monument-P-ET

Tenyésztő és tulajdonos: Geo-Milk Kft., Sárospatak



Második helyezettje:

a 212 katalógusszámú 35525 1999 6 KICSI

Apja: 39057 Peak Declaration-ET×OCG Helix Alphabet-ET

Tenyésztő és tulajdonos: Geo-Milk Kft., Sárospatak



Harmadik helyezettje:

a 216 katalógusszámú 30245 8741 0 CSAPOS

Apja: 34649 Regancrest Cheeseboy-ET×29725 Dirt-Road Altachatter-ET

Tenyésztő és tulajdonos: Ezüstkalász 2000 Kft., Bihartorda



Holstein-fríz szűz üsző II. kategória

Első helyezettje: a 220 katalógusszáma 35270 4308 0 CSINOS
Apja: 39097 Sandy-Valley EQ-ET×33008 Cherry-Lily ZIP
Luster-P-ET
Tenyésztő és tulajdonos: Hajdúböszörményi Béke Mg. Kft.



Második helyezettje:

a 221 katalógusszáma 35675 0996 4 KIFLI
Apja: 39663 Wet Faneca Martin-ET×33640 Mercurio
Tenyésztő és tulajdonos: Nyakas Farm Kft., Hajdúnánás



Harmadik helyezettje:

a 224 katalógusszáma 34064 2932 3 SZAJNA
Apja: 33644 Neeskens× 30090 Louxor
Tenyésztő és tulajdonos: DC-Bau Kft., Debrecen



Holstein-fríz vemhes üsző III. kategória

Első helyezettje: a 234 katalógusszáma 35525 1052 6 ELLA
Apja: 35986 Peak Haxl-ET×32300 K&L Oh Johnny-ET
Tenyésztő és tulajdonos: Geo-Milk Kft., Sárospatak



Második helyezettje:

a 232 katalógusszáma 34064 2714 9 EDIT
Apja: 35923 Denovo 16640 Horton-ET× 30753 Baldur-ET
Tenyésztő és tulajdonos: DC-Bau Kft., Debrecen



Harmadik helyezettje:

a 233 katalógusszáma 30245 8489 1 BABI
Apja: 34649 Regancrest Cheeseboy-ET× 30670 Fly-Higher
Mudcat-ET
Tenyésztő és tulajdonos: Ezüstkalász 2000 Kft., Bihartorda



TENYÉSZTÉSI NAGYDÍJ

A kiállítás szervező által alapított Tenyésztési Nagydíjat kapta a **Geo-Milk Kft.**, Sárospatak a 234 katalógusszámú ELLA nevű, 35986 Haxl apaságú vemhes üsző bemutatásáért.



Különdíjak

A **Holstein-fríz Tenyésztők Egyesülete** által felajánlott különdíjak:

1. A kiállítás Junior Champion tenyészállata részére

A díjat kapja a **Geo-Milk Kft.**, Sárospatak a 234 katalógusszámú ELLA nevű, 35986 Haxl apaságú vemhes üsző bemutatásáért.



2. A kiállítás Junior Reserve Champion tenyészállata részére

A díjat kapja a **Geo-Milk Kft.**, Sárospatak a 204 katalógusszámú NARANCS nevű, 39344 Mecca apaságú szűz üsző bemutatásáért.



Az állatok bemutatását a következő tenyészetek végezték, munkájukért köszönet és az elért eredményekhez gratulálunk:
Hajdúböszörményi Béke Mg. Kft., Hajdúböszörmény
Aranykalász 1955 Mg. Kft., Mezőkeresztes
Geo-Milk Kft., Sárospatak
Ezüstkalász 2000 Kft., Bihartorda
Nyakas Farm Kft., Hajdúnánás
Ivanics Imre András, Csobaj
Biharnagybajomi „Dózsa” Agrár Zrt., Biharnagybajom
DC-Bau Kft., Debrecen



A második napon a díjkiosztót követően a Kasz-Farm által felkészített és bemutatott termelő holstein tehénen végzett embriómosási gyakorlati bemutatót az érdeklődőknek SZ-CONSULT Kft. szakembere.

Délután egy igazi látványosságra került sor. A népes közönség láthatta, hogy ezekkel a tejelő növendék állatokkal a felvezetőik milyen ügyesen tudnak az akadálypályán különböző gyakorlatokat végrehajtani. Végeztek show-felvezetést, szalmabálák között előre, majd tolatva haladást, szalomozást és fotózásra való beállást.

Az első helyet a nagy felvezetői rutinnal rendelkező *Baranyi Sándor* érte el a Hajdúböszörményi Béke Mg. Kft. részéről. Második lett *Tóth Laura* a DE-MEK színeiben, míg a harmadik helyet *Szoboszlai József*, a Biharnagybajomi „Dózsa” Mg. Zrt. versenyzője nyerte el. Gratulálunk.

A nap záróeseménye a fejési bemutató volt, amit Sebők Tamás nemzetközi showbíró, területi igazgató kommentált az ifjú és lelkes közönségnek.

Szombaton ezt a bemutatót egy jersey tehénnel kellett szemléltetnie *Berkó József* küllemi bíráló, területi igazgatónak. Sajnos előző este holstein tehénünket a hőstressz miatt haza kellett szállítani.

A déli programot fajtabemutató zárta, amit szintén Berkó kolléga tartott a nem csak szakmai közönségnek. A szakma gasztronómiai részét is meg kell említeni, hiszen évek óta kiváló marha- és birkapörkölttel, slambuccal kínálja a szarvasmarha tartás iránt érdeklődő vendégeit *Szabó Sándor*, a Böszörményi Béke Mg. Kft. nyugalmazott dolgozója, aki ezen ételek elkészítésének kiváló tudója. Köszönet érte.

Tapasztalatok:

Az augusztus végi kezdés jó ötletnek tűnt, de az időjárás ezt nem vette figyelembe. A látogatók viszont hétközben kevesebben jöttek el. A kiállítói tér áthelyezése objektív okok miatt történt, ez viszont megnehezíti a nagy létszámú állatcsoportok időbeni felvezetését. Ha egy tenyészet több állatot indít egy korosztályban, akkor nem biztos, hogy lesz elegendő képzett felvezetője a folyamatosság figyelembevétele mellett a következő csoport felvezetésére.

A növendék állatok szerepeltetése jó irány lehet (*holstein-fríz bírálat, felvezetők ügyességi versenye*) a termelő tehén bemutatása továbbra is kockázatos, csak fejési bemutatóra kellene korlátozódnia. Ne felejtsük el, hogy ezek az állatok a tenyészetekben klimatizált körülmények között termelnek. Szigetelt fedelű istállóban, szabályozott ventilációval, párásítással ellátva.

A kiállítói kedvet a kiállításszervezők személyes kapcsolata a tenyésztőkkel kedvezően befolyásolja. Ezt továbbra is célszerű fenntartani.

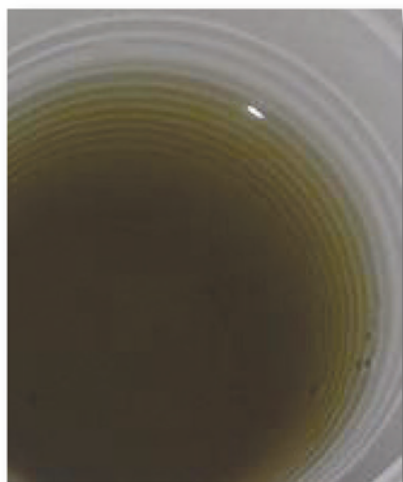


Incimaxx Aqua S-D

Teljesítménynövelés ivóvízzel

Ön melyik vizet választaná?

Kezelés előtt



2 hét használat



4 hét használat



**Ha egy tehén 8 l-el több vizet iszik egy nap
az önnek 2,5 l többlet tejhozamot jelent.**

Érdemes foglalkozni vele?

Teljes körű higiéniai megoldás

ECOLAB®

Hivatalos forgalmazó: **Animal-Hygiene Kft.**

Kiss Attila:

+36 30 229 6794

Molnár Helén:

+36 30 952 9678

Mozsár-Molnár Bettina:

+36 30 334 2592

Ecolab-Hygiene Kft.

1139 Budapest,

Váci út 81–83.

Tel.: +36 1 886 1315

Fax: +36 1 886 1320

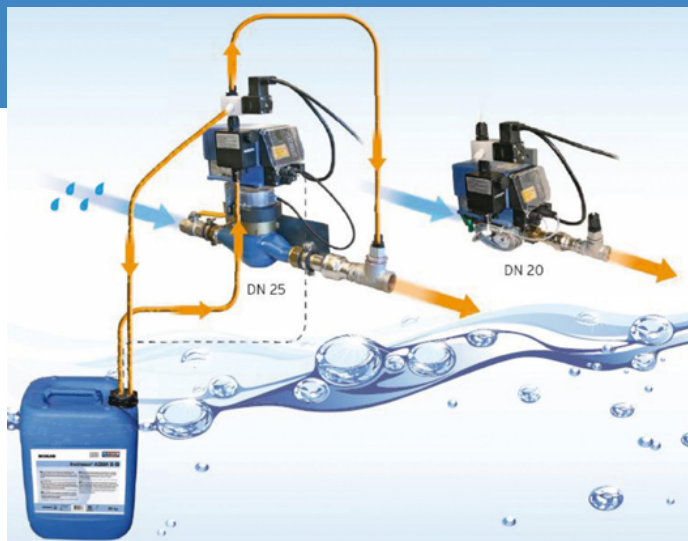
INCIMAXX AQUA S-D TELJESÍTMÉNYNÖVEELÉS IVÓVÍZZEL

Nyakas Farm – Hajdúnánás

15



Nyakas Tamás – Nyakas Farm és
Kiss Attila – az Animal-Hygiene Kft. ügyvezetője
Fotó: Értékkálló Aranykorona



Nyakas Tamás vagyok, hárman vagyunk testvérek. Mivel az ott-honunk a gazdaság területén van, így már egészen kicsi koromtól bepillantást nyertem a telep életébe. 2016-ban végeztem a Nyíregyházi Egyetemen, mint mezőgazdasági mérnök, majd ezt követően a Debreceni Agrártudományi Egyetemen mesterképzésen állattenyésztő mérnökként szereztem diplomát. Büszke vagyok arra, hogy családi vállalkozásként működünk. Bátyámmal, Andris-sal az a célunk, hogy ezt a hagyományt tovább vigyük, és megőrizzük mindazt, amit édesapánk felépített. Jelenleg az időm jelentős részét a tanulmányaim töltik ki, de igyekszem részt venni a telepi munkák koordinálásában is. Ahogy lehetőségem engedi, próbálok minél több szakmai tapasztalatot átvenni édesapámtól, hisz az alapokat csakis tőle tanulhatom meg. Munkánkat nagyban segíti, hogy kiváló szakemberekkel dolgozunk együtt. Jelentős szakmai segítséget jelent számunkra a külső szaktanácsadók jelenléte, hisz a technikai fejlődésekről első kézből tőlük értesülünk. Érdeklődési köröm fókuszában a korszerű istálló- és fejéstechnológia áll. Jelenleg figyelemmel kísérem a technikai újításokat és a számunkra szükséges, és megfelelő eszközöket igyekszem bevinni a telepi struktúrába is. Ennek érdekében rengeteg rendezvényen, tanulmányi úton veszek részt, hogy bővíteni tudjam ismereteimet. Büszke vagyok arra, hogy családi vállalkozásként Magyarország kiemelt telepei közé tartozunk.

Az utóbbi években tapasztalt szélsőséges időjárási viszonyok egyre inkább óvatosságra intenek bennünket. A hőstresszel évről évre egyre több a problémánk. Észrevettük, hogy nagy meleg idején sem szívesen mennek az itatókhoz a tehenek. Ennek nem örültünk, hisz ebben az időszakban az istálló hűtése mellett termelés szempontjából elengedhetetlen a megfelelő mennyiségű folyadékbevitel. Az ingadozó tejár miatt minden csepp tej számít. Jó minőségű vízzel nem csak a megtermelt tej mennyiségét tudjuk növelni, hanem az állatok általános állapotát is tudjuk javítani. Több folyadék felvétele esetén optimalizálni tudjuk az elfogyasztott takarmány hasznosulását, egyéb lázzal járó betegségek visszaszorítását. Aggódtunk amiatt, hogy az évtizedek alatt lerakódott biofilmrétegben, mely a vezetékekben megtapadt, nagy melegben milyen baktériumok, algák telepednek meg, melyek az állatok egészségére károsak lehetnek. Ekkor jutottunk el oda, hogy nyitottá váljunk az ECOLAB által forgalmazott vízkezelési rendszer kiépítésére. Ismereteim szerint több, mint tíz éve tart közös munkánk, és úgy gondolom, bizonyították hozzáértésüket, elkötelezettségüket. Szakmai sikerünk kulcsa az, hogy biztosítsunk az állatok számára minden lehetőséget, hogy minél kiválóbb termelési eredményeket produkálhassanak. Miután az ECOLAB több termékkel is bizonyított, így számunkra kézenfekvő volt, hogy az ivóvízzel kapcsolatos probléma megoldását is rájuk bízjuk. 2016 tavaszán sikerült megegyeznünk, és elindítanunk az újabb közös együttműködést. A technológia kiépítését alapos telepi felmérés előzte meg. Mivel nem kis beruházásról van szó, minden kérdésünkre precíz, szakmailag helytálló válaszokat kaptunk.

Úgy gondolom, minden lehetőséget meg kell, hogy ragadjunk, hisz ez a gazdaság nem csak bennünket, hanem még sok-sok családot tart el. Számunkra fontos a dolgozók munkájának megbecsülése. Az eddigi eredmények alapján tapasztalataink pozitívak. Nyári időszakban is jóval alacsonyabb visszaesést tapasztaltunk, valamint megnövekedett a felhasznált víz mennyisége is, mely azt jelenti, hogy a tehenek sokkal több vizet fogyasztanak. Továbbá a gyógyszerfelhasználás is csökkent. Kevesebb lett a hasmenés, jobb takarmányhasznosulást tapasztaltunk. Az itatók tisztábbak. Laktációs átlagunk 2020-ban 11427 liter volt, úgy gondolom, hogy ennek a szép eredménynek az elérésében szerepe volt a vízkezelésnek is. Nekem az a véleményem, hogy a hatékony termelésért áldozni kell. Természetesen mindez pluszki költséget von maga után, de hosszú távon kell gondolkodni, így viszont számíthatunk a megtérülésre.

Mozsár-Molnár Bettina
Animal-Hygiene Kft.,
területi képviselő,
szaktanácsadó –
Kelet-Magyarország

Mozsár-Molnár Bettina
Animal-Hygiene Kft. és
Nyakas Tamás –
Nyakas Farm

ECOLAB®





ORSZÁGOK, AHOL NYÁRON IS DÜBÖRÖG A SHOWSZEZON SHOWBÍRÓI KÉPES BESZÁMOLÓ A FORRÓ NAPOKBÓL

Sebők Tamás
területi igazgató, HFTE

Június

All Poland Dairy Show – Lengyelország, Bratowice

16 évvel az első lengyelországi meghívásom után, idén júliusban ismét bírói felkérést kaptam Lengyelország legnagyobb tejelő szarvasmarha bírálatára, az All Poland Dairy Showra, Bratowicébe. A város neve legtöbbünknek talán nem mond sokat, jelen esetben viszont azért érdekes a helyszín, mert utoljára 2008-ban rendezték ezen a településen a fent említett show-t, majd több mint másfél évtized után, idén költözött az vissza az eredeti helyszínre. A szervezők úgy gondolták, ha utoljára én bíráltam, akkor a hosszú évek után ismét én végezzem a bírálatot, amelyről az esemény előtti köszöntőkben a szervezők szóban és képekben is megemlékeztek.

ALL POLAND DAIRY SHOW. Ahogy a nevéből is látszik az eseményre az ország tejtermelésében tevékenyen résztvevő összes tejtermelő fajta képviselői érkeztek a bírálatra. A holstein, a jersey és a szimentáli osztályok mellett két lengyelországi tradicionális fajta – red polish és polish black and white – is teljes osztállyal képviseltette magát a ringben, így a nap folyamán közel 150 állat bírálatára került sor.

Homokkal felhintett ring, kétoldali lelátó, két óriás ledfal fogadott a helyszínen, amelyre két fix és egy mozgó kamera küldte az élő képeket.

A bemutatott állatokat feltűnően jó minőség, kiváló felkészítés és felvezetés jellemezte. A hagyományos lengyel fajták esetében érződött az igazi „tradíció”. Ekkor nem a speciális felkészítés adta az osztályok „erejét”, hanem inkább a pusztán tény, hogy egy ilyen jeles eseményen olyan fajták is be tudnak mutatkozni, amelyek gazdasági szempontból egyre kisebb erőt képviselnek, viszont a nemzeti öntudatot, a tenyésztési tradíciókat még mindig magas szinten képviselik.



Népes mezőny érkezett a holstein szűz üsző kategóriákban mind fekete...



...mind vörös színekben.



A Junior Champion díjért a két színváltozat már összevont osztályban versenyzett. A megtsisztelő cím az egyik legfiatalabb kategóriát képviselő vörös állathoz került, aki szinte súrolta a tökéletes funkcionális küllem határait.



A különböző korosztályokat egyesítő jersey osztály kellemes színfoltja volt a kiállításnak



Akárcsak a tradicionális fajták, amelyek gazdasági jelentősége bár minimális, a show-n való szerepeltetésük viszont emeli a tejelő fajtákról szóló kiállítás fényét és ápolja a tenyésztési hagyományokat.



Az egyéb tejelő fajták versenyének Nagydíjas egyede egy ötödikes szimentáli tehén lett. Az élő virágokból készült koszorút – amelyet nem volt túl könnyű a rendeltetési helyére juttatni – a tehén büszkén fogadta és viselte.



A kétszer ellett tehének osztálya. Az osztály harmadik helyén álló tehén volt tán a show „legkritikusabb pontja”.

A közel 170 cm-es farmagasságával, kiváló bordáival valóban impozáns látványt keltett, tenyésztője még ennél is magasabb pozícióba várta. – Viszont a jelenlegi bírálati alapelvek szerint az extrém méret már nem lehet döntő érv egy-egy pozíció esetén. Sőt!



A Champion ceremóniák hangulatát az állva tapsoló közönség tette még fenségesebbé



A legszebb tőgy (balra) és a Nagydíjas tehén egy tenyésztéből került ki



Elka, a negyedikes, Rubikon apaságú az All Poland Dairy Show Nagydíjas tehene.

Július

Agro Volga – Tatárország, Kazan

Négy év után kaptam újra meghívást Kazanba, a régió legkiemelkedőbb mezőgazdasági kiállításának keretein belül megrendezett Holstein Show bírálatára. Sajnos a jelenleg fennálló állategészségügyi helyzet nem tette lehetővé tehének beszállítását, így 80 üsző várta a bírálatot, akik csak úgy vehettek részt a kiállításon, ha a show végeztével eladásra kerülnek, így új tulajdonossal, új tenyészetbe „vándorolt” a teljes mezőny, az eredeti telephelyekre való visszaszállításra nem volt lehetőség. Ennek ellenére igen népes mezőny érkezett a tatár fővárosba.



Üszők végeláthatatlan sora, 80 állat várta a bírálatot. Kiváló, hűtött istálló látta vendégül a versenyzőket



A bírálót meglátogatta a tatár miniszterelnök, Minnikhanov Rustam is, amely nagy megtiszteltetés volt a tenyésztők és a szervezők részére egyaránt



Marat Zyabbarov, mezőgazdaság miniszterrel – nem kis meglepetésemre – együtt köszöntöttük a megnyitón a kiállítókat és a közönséget



A megnyitón a résztvevő régiók saját állatukkal, saját lobo-gójukkal érkeztek



Az bírálati osztályokban egyszerre 8-10 egyed versenyzett a győzelemért



A minisztérium tenyésztési osztályvezetőjével, a ring-segédemmel, a mezőgazdasági miniszter-helyetttel, a tolmáccsokkal, a győztes állat tenyésztőjével és a felvezetőikkel a nagydíjasok gyűréjében. (balról jobbra)



A nap „hőseivel”, a felvezetőikkel. Komoly, népes csapat érkezett a bemutatóra.

A kiállítás harmadik, egyben utolsó napját egy egyedi, különleges, körmözőverseny töltötte ki, így a régió minden tájáról érkező körmözőmestereké lett a főszerep a ringben. A több lépcsőből álló megmérettetés komoly díjakért folyt. A győztes egy elektromos kalodával gazdagodhatott.



A versenyre előkészített valódi csülkők talán kicsit morbid látványt nyújtottak a ring közepén, de tökéletes és valódi alapanyagként szolgáltak a küzdelemre.



Így valóban „stresszmentesen”, helytakarékosan, költségkímélően lehetett a délelőtti fordulót megszervezni, és elbírálni a munkákat.



A délutáni összecsapásokon azért már hús-vér állatok is megjelentek.



A szigorú bírák centivel és szögmérővel közlekedtek, szubjektívitásnak helye nem volt.

A háromnapos kiállítás, idén is nagy sikert követően zárta kapuit. A tenyésztők lelkesedése politikai és szakmai oldalról is széleskörű támogatást élvez, amelynek köszönhetően a folytatás nem kérdés, a kiállítás és annak színvonala így akadály nélkül, folyamatosan emelkedik.

Szeptember

Horvát Nemzeti Show – Horvátország, Bjelovar, Gudovac

32. alkalommal rendezték meg Gudovac falucskában a horvátországi állattenyésztők hagyományos nemzeti ünnepét. Húsmarha, tejelő marha és számtalan lófajta bírálata zajlott a nap folyamán. Egy valódi tradícióval rendelkező eseményre érkezhettem bíróként.

Ez a kiállítás talán azért is kedves nekem, mert az utolsó ún. „csoportos” bírálatot is én vezettem, amelyet a javaslatomra meg is változtattak, így ezt követően az első, európai elvekre épülő bírálatot is én végezhettem. Ennek már jóval több, mint 10 éve, de jó érzés időközönként eleget téve a meghívásoknak visszalátogatni a ringbe, fogadni a már ismert tenyésztők üdvözlését. Itt is, mint bárhol máshol, a kiállításokra a tenyészetek igen szűk hányada látogat, a felkészítéssel járó plusz energia kevés tenyészetnek enged teret, pedig a szervezők itt is szállással, szállítási költségtérítéssel, étkezéssel, pénzdíjjal támogatják a részvételt. Idén csak üszők kerültek bírálatra, így itt is a juniorok vitték a nagydíjakkal járó dicsőséget a vállukon.



Amilyen kis létszámúak voltak az osztályok, olyan nagy létszámú közönség figyelme kísérte a bírálatot. A kép jobb sarkában látható poszteren Husim, a horvátországi „csoda” szimentáli bika látható, akinek eddig 30.000 adag szaporítóanyagát értékesítették, Bavariában, a szimentáli tenyésztés fellegvárában. Ezt az elmúlt időszak igazi sikersztórijaként élik meg a tenyésztők, és lássuk be, van is mire büszkének lenniük!



A show a legfiatalabb osztály győztesének (Prologue×Casino) diadalával fejeződött be. Középen – piros kabátban – az üsző tenyésztője, körülötte az állattal érkező telepi „szurkolótábor”.



A holsteinnél nagyobb létszámban kiállításra érkező szimentáli osztályok bírálatát szlovén bíráló kolléga végezte, szintén népes közönség előtt. (Az ország tejtermelésében – elsősorban a földrajzi adottságokhoz történő alkalmazkodás miatt – a szimentáli fajta körülbelül háromszor akkora populációval vesz részt, mint a holstein)



ÁLLATTARTÓ TELEPEK CSÚSZÁSMENTESÍTÉSE BETONMARÁSSAL

A már meglévő betonfelületek marását, csúszásmentesítést végezzük, mellyel nagymértékben javítjuk az állatok életkörülményeit.

A szétcsúszások száma 90-100 %-al csökkenthető!

A marás költsége már néhány hónap alatt megtérülhet, kisebb telepek esetén akár egy állat megmentésével is!

A betonmarás speciális gépekkel történik, melyek méreteiknek köszönhetően az istállók bármely területén nagy hatékonysággal lehet dolgozni.

Az ország egész területén vállalunk munkát!

SZILÁGYI ZSOLT EV.

+36-20/34-71-427

szikla.23@freemail.hu

Referenciák:

Claessens Általános Mezőgazdasági Kft. - Somogyszob, Segesd
Földesi Rákóczi Mezőgazdasági Zrt. - Földes
Szent István Egyetem tangazdasága - Hatvan-Nagygyombos
Génbank-Semex Hungary Kft. - Mezőhegyes
„HALADAS PLUS” Mezőgazdasági Szolgáltató Kft. - Medgyesegyháza
Városfold Agrárgazdaság Zrt. - Városfold
VADAS Kft - Bőlmegyer
Hajdúböszörményi Béke Mezőgazdasági Kft. - Hajdúböszörmény
BOS BLEK - FARM Kft. - Berettyóújfalú



ÜTŐS VÉDELEM A TŐGYGYULLADÁS ELLEN

A klinikai és szubklinikai tőgygyulladás megelőzésének meghatározó eleme
a hatékony tőgybimbó-fertőtlenítés!

PREGOLD:

fejés előtti használatra, kiválóan
tisztít

UDDERGOLD *platinum:*

fejés utáni használatra, barrier
(lezáró) hatású

4XLA:

fejés előtt és után is alkalmazható,
kiváló a hiperkeratózis ellen



**Akár
12 órás
védelem**



AVATÁSOK JÁSZ-NAGYKUNBAN

Berkó József

A tavaszi duplázás után ősszel is beköszönt egy újabb kiváló egyed a százezresek csapatába Kisújszálláson a **Nagykun 2000 Zrt.** tenyésztésében. A 9765-ös Old (24092 Regancrest Paradise×23325 Farnear Franchise Fair) 12.835 kg-os átlagtermeléssel hét laktáció alatt termelte meg a száz tonnát. Kiegyensúlyozott termelési ciklusai közül az ötödik volt a legmagasabb 14.350 kg-mal. Ellései során az ivararány már jó irányba fordult, de négy üszőborja közül csak egy jutott el a második laktációjáig, ezzel is erősítve az Aranytörzskönyvesek „átkát”, mely szerint nagyon kevés lány tud rendkívüli képességű anyja nyomdokába lépni. Ettől függetlenül gratulálunk a tenyésztői csapatnak Old kiemelkedő eredményéhez.



Az elismerést Tóth Zoltán szarvasmarha-egységvezető, dr. Terjék Imre állatorvos és kollegái vették át.

Mindig jó érzés tölti el a bíráló lelkét, ha egy kitűnő küllemű egyed kerül be az Aranytörzskönyvbe. Ez történt a **Jász-kiséri Laktored Kft.**-ben is a 6767-es Véső (19530 BG ET Shottlex16530 Vajhái Zaire Aaron) avatásán. Szinte lenyűgöző volt az a funkcionális küllem, amivel felvonult. Feleannyi idősen mutatva magát, mint amennyi valójában. Elsős bírálati eredményei (Tőgy: 83, Láb: 81, Végpont 82) csak tovább erősödtek az elmúlt kilenc évben. Nem indult ilyen szépen a



termelése, de a második ellése után rendesen rálépett a gázra. Olyannyira, hogy a harmadik laktációját már 18.200 kg-mal zárta. E kiugró teljesítményt követően már kiegyensúlyozottabb ciklusok következtek, és a nyolcadik végére kialakult egy nagyon szép 12.770 kg-os átlag.



A termelési eredményeinél már csak szaporodásbiológiai mutatói voltak kiemelkedőbbek. Nyolc elléséhez csupán tíz termékenyítésre volt szüksége. A tejelő napjai egy kivétellel 270 körül voltak, vagyis 2014 és 2021 között minden évben adott egy borjút. Sajnos többségében bikát, és a két üsző sem maradt sokáig tenyésztésben. Ilyen tempó mellett kicsit megkésett az avatása is, és mire megkapta az arany oklevelét, már jóval közelebb áll a platina minősítéshez. A jeles napon szárazon állt, kilencedik laktációját zárva. Kitűnő állapotát látva

reméljük, a tizedik laktációjában belép a 130 ezresek táborába.



Oklevelét Balázs Józsefné ügyvezető, Kiss László telepvezető, Lénárt Kálmán műszakvezető és büszke csapatuk vette át.

DiaReset



A gyors támogatás!

Hasmenés esetén.

A **DiaReset** gyorsan és hatékonyan támogatja a borjút, ha emésztési zavarok lépnek fel. A széklet állagának gyors besűrítésével csökkenthető a folyadékvesztés és elősegíthető a borjú vitalitása. Az összetevők kombinációja biztosítja a borjú gyors regenerálódását. Így a **DiaReset** segít a borjúnak, hogy visszanyerje korábbi teljesítményszintjét.

Lépjen kapcsolatba velünk: info@biochem.net



SZÁZEZRESEK BIHARNAGYBAJOMBAN

Illés László

A Biharnagybajomi „Dózsa” Agrárgazdasági Termelő-, Szolgáltató- és Kereskedelmi Zrt. tejtermelő tehenészeti telepén május elején három ó tehén avatására került sor. Ezzel az üzem 16 olyan állattal büszkélkedhet, aminek az életteljesítménye meghaladta a 100.000 kg-ot.

Amerikai-német párosításból (24143 Lotta-Hill Friddie Beau×18700 BG Dutydurham) született 30232 9834 0 Extra. A 11 éves állat hétszer ellett, ebből kétszer üszőt. A 105.793 kg tejet 2886 nap alatt termelte meg, második st. laktációjában elérte a 13.624 kg hozamot és 59 literes volt a befejeése is. Külleme jó minősítést kapott.

A szintén 11 éves 33708 0254 4 Elitnek 2644 napra volt szüksége a 106.700 kg tej megtermeléséhez. Első standard laktációját 12.610 kg-mal zárta, a másodikban már elérte a 16.014 kg-t. Volt olyan időszaka a tejtermelésének, amikor 704 napig adta a tejet elérve a 29.229 kg hozamot. A holland-amerikai párosítás eredményesnek bizonyult (19 530 BG E. T. Shottle-ET×19324 Jenny-Lou Toystory-ET) Hat elléséből öt üszőborja született. Sajnos már valamennyi kikerült a tenyészetből. A küllemét a korrekt funkcionalitás jellemzi, hiszen végpontja 81 lett.

A harmadik avatott 33708 1069 3 Virág a legfiatalabb, még „csak” tíz éves. Amerikai vérségű, hiszen apja 24321 Minnigan-Hills Day, anyai nagyapja 23052 Ralma Goldcrown. Hat elléséből négyszer üsző született. A 103.169 kg-os életteljesítménnyel érdemelte ki az Aranytörzskönyvbe sorolást. Ehhez 2320 napra volt szüksége. Első laktációját 423 napig tartotta fent, amikor is 17.177 kg tejet termelt. Legtöbb tejet az ötödik laktációjában érte el 15.397 kg-os hozammal. Valamennyi fő bírálati pontszáma meghaladta a 80-t, ezért a végpontja 82 lett. Ez visszatükröződik mostani állapotában is. Gratulálunk az elért eredményhez a telep valamennyi dolgozójának, akik elkísérték az állatokat a fotózással egybekötött díjátadáshoz.



A képen balról jobbra Bagdány István, Jenei Zsigmondné, Vincze Anna, Pósalaki Zoltán, Szabó Ferenc, Tóth Róbert, Bőr Károly, Kiss Andrea, Madar László ágazatvezető és Szalóczi Edina.



Balról jobbra Szabó Ferenc, Bőr Károly, Kiss Andrea, Madar László, Vincze Anna, Pósalaki Zoltán, Bagdány István, Szalóczi Edina.

A 37. 100 EZER LITERES TEHÉN AVATÁSA...

Vámosorosziiban az Erdőhát Zrt. tejelő tehenészeti telepén május végén avattuk ebben az évben a nyolcadik, az üzem történetében a 37. Aranytörzskönyves tehet. Jellemzően negyedmagával.

Az eredmények nem véletlenül jönnek, hiszen a tenyészet 2023-ban az országos tejtermelési ranglista 4. helyén állt 1353 tehén átlagában 14.382 kg standard laktációs tejtermelése alapján és két Ezüstkanna-díjasa is lett a 2022-23-as évben. Nem mellesleg a telep vezetője Végh Norbert idén az Év tenyésztője.

Első tehenünk, aki meg is élte az avatást, olasz és amerikai felmenőkkel büszkélkedhet (24810 Toc-Farm Dup Glauco×20372 Lang-England M Jackson-ET) 33255 6567 8 Matild. Hat ellése során 101.074 kg tejet termelt meg, 4,17% zsírral és 3,45% fehérjével. Ehhez 2586 tejelő napra volt szüksége. Minden nap 39 liter tej. Hatodik laktációját 20.691 kg-os termeléssel zárta, ami 852 kg zsírt és 711 kg fehérjét eredményezett. Legnagyobb st. laktációs hozamát szintén hatodikosként produkálta 14.478 kg tejjel. Ekkor érte el a maximális napi termelését 71,4 kg-mal. A jó párosítás eredményét igazolja, hogy anyja legnagyobb hozamát kétezer literrel javította meg és küllemében se lett rosszabb (78-as végpont). Hat lányából kettő él.

A következő három állat már sajnos nem élhette meg az avatást, de teljesítményük megérdemli az elismerést. 33255 6032 5 Szeles 2010-ben született holland és olasz párosításokból (19 530 BG E. T. Shottle-ET×18175 Hornet). Hét elléséből egy eredményezett üszőborjút. A 102.486 kg életteljesítményéhez 2095 tejelő napra volt szüksége. Ez minden nap 49 liter leadását jelenti. Első standard laktációját 13.604 kg-mal zárta. Legnagyobb 305 napos hozamát a 4. ellésekor érte el 17.450 kg tej megtermelésével. Küllemi tulajdonságai 78-as végponttal a „jó” kategóriába helyezik, amit lánya az „igen jó” minősítéssel fejejt meg.

A nem túl hízelgő nevű 32632 1664 5 Poloska (22427 Ronelee Durable ×17004 BG André Convincer-ET) tíz évet élt. Nyolc elléséből négy üszőborjú született. Egy kicsit nehezebben vemhesült, hiszen az ellésekhez 3,28-as indexre volt szükség. A 45 literes napi hozamot 2270 napig tartotta fent, így érte el a 102.317 kg életteljesítményt 3,95-ös zsír- és 3,6-os fehérje%-kal. Ötödik standard laktációja 18.949 kg volt, ekori legnagyobb napi teje 81,2 kg(!). Küllemét a jó kategória felső értéke jellemezte.

HIGIÉNIKUS ISTÁLLÓ, EGÉSZSÉGES TERMELÉS

Az állatok csak akkor tudnak genetikai képességüknek megfelelő szinten, egészségesen és gazdaságosan termelni, ha a takarmányozási igény biztosításán felül a megfelelő istálló és termelési higiénáról is gondoskodunk. Fajtól, hasznosítási típustól, kortól, termelési állapottól függetlenül folyamatosan törekedni kell arra, hogy a fertőzéseket okozó baktériumok számát alacsonyan tartsuk, csökkentsük a betegségeket okozó rovarok életterét, és megszüntessük a káros istállókörnyezetet okozó magas páratartalmat és ammóniagázt. Legyen szó juhászatról, kecskefarmról, húshasznú vagy tejelő szarvasmarha ágazatról vagy lótenyésztésről a fertőzési lánc megszakítása és a tiszta környezet fenntartása alapvető követelmény az állat születésétől kezdve a termelés végéig. A termelési lánc teljes hosszában nagy odafigyelést igényel ez a feladat, de vannak olyan kritikus időszakok, amikor nem lehet hibázni, hiszen az súlyos kieséssel, gazdasági veszteséggel jár.

A megfelelő istállóhigiénia kialakítása alapvető feltétele a gazdaságos termelésnek. Ennek lépései a rendszeres almozás, az alom víz és ammóniatartalmának megköttése, a kórokozók számának csökkentése és újraszaporodásuk gátlása.

Az Actisan 360 alomfertőtlenítő készítmény rövid behatási idő alatt elpusztítja a baktériumok 98%-át és 5–7 napon keresztül biztosítja a higiénikus környezetet.

Kalcium-szulfát: nagy mennyiségű vizet képes megkötni, ezáltal gátolja a penészgombák fejlődését.

Alumínium-szulfát: közömbösíti az ammóniát, illetve leköti a karbonsavakat oldhatatlan sók formájában.

A **növényi illóolajok**nak köszönhetően nem irritálja a nyálkahártyát.



Felhasználási terület
általánosan felhasználható

Kiszerezés
25 kg (zsák)

Javasolt adagolás

**Kitrágызást követően a teljes alapterületre
kell szétszórni 150g/m² dózisban.
Ezt követően hetente 100g/m² az ajánlott
mennyiség (almozás előtt). Pihenőboxos
tartás
esetén 50 - 100 g/m² hetente.**

**A dózisok megosztásával növelni
lehet a fertőtlenítő hatást.**



A negyedik avatott szintén egy évtizedet élt, 33255 0946 7 Aszfalt névre keresztelték. Hét elléséből mindössze egy nőivarú utódja lett. Apja 22285 Henkeseen Emphasis-ET, anyai nagyapja 18459 Sandy-Valley Onyx-ET. Az Aranytörzskönyvbe sorolást 100.228 kg életteltjesítménnyel érdemelte ki. 2435 tejelő nap alatt 4043 kg(!) zsírt termelt meg. Ötödik standard laktációját 15.590 kg-mal zárta. Küllemre 81 végpontot kapott, ami igen jónak értékelhető.

Az Erdőhát Zrt. négy tehene összesen 406.105 kg tejet termelt. Múltán lehetnek büszkéek az állományukra. Gratulálunk.



A képen Végh Norbert telepvezető mellett Kovács Gábor és Oláh Zoltán karbantartók, valamint Varga Ferenc Gergő körmöző kísérték a fotózásra az elismert állatot.

AHOL A TEHENEK TÖBB TEJFEHÉRJÉT TERMELENEK, MINT TEJZSÍRT

A Hajdúböszörményi Mezőgazdasági Zrt. tehenészete 2023-ban 276 tehen átlagában 13.200 kg standard laktációs tejtermelést produkált 408 kg zsír és 436 kg fehérjehozammal. Utóbbi százalékosan 0,2-vel több a zsírnál. Ebbe a trendbe illeszkedik a 22. Aranytörzskönyves tehenük, akit július elején avattunk.

A francia felmenőktől (24385 Gemoty-ET×21878 Volodi Man) származó 30123 6992 1 Tuba tizedik évében jár és hatszor ellett, amiből két üszőborjú született. Nehezen vemhesült, hiszen ehhez az ellésszámhoz 25 termékenyítésre volt szükség. A 2388 tejelő nap alatt 108.867 kg tejet és 3332 kg zsírt, valamint 3449 kg fehérjét termelt. Gazdái megelégedésére ennyi időn keresztül átlagosan napi több, mint 45 litert fejtek tőle. Harmadik laktációját 22.118 kg tej, 663 kg zsír és 715 kg fehérje termelése jellemezte. Legnagyobb st. laktációs hozamát a negyedik ellésénél érte el. Ekkor 16.834 kg tejtermelést produkált, ami 55 literes napi átlagot jelent. Ötödik laktációjában elérte a befejezőkor 81 literes hozamot is. Két lánya szintén elérte a 13 ill. 15 ezer liter feletti termelést. Küllemének minősítések végpontja 81 volt, ami korrekt testet, tejelő erőt, lábakat és tőgyet feltételez.

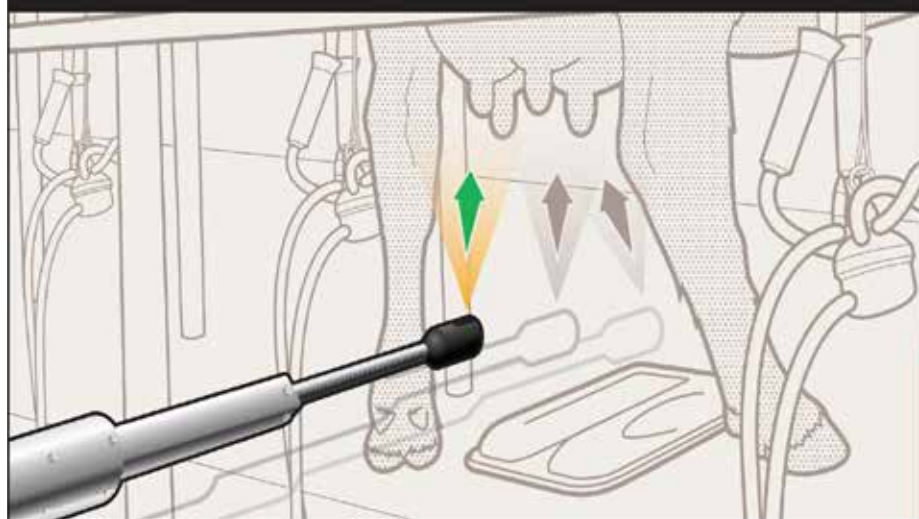


Tehenünk igen jó vitalitású, hisz nem akarta magát felvezettetni a fotózáshoz. Ezért csak az etetőtérben sikerült lencse végre kapni Végh Imre igazgató, Molnár József ágazatvezető és a telep dolgozói társaságában.

TEATWAND EXACT

Automatikus tőgyfertőtlenítő rendszer
körforgó fejőházi technológiához

MUNKAERŐ MEGTAKARÍTÁS, 6-10 HÓNAPOS MEGTÉRÜLÉS!



MC
MILK CENTER KFT.

www.milkcenter.hu | +36 1 302 3041

Több, mint 500 működő egység világszerte. Bármely típusú külső fejéses körforgó fejőberendezés pontos, megbízható és szertakarékos, automatikusan működő tőgyfertőtlenítő rendszere. Egyaránt alkalmas elő- és utófertőtlenítésre, kiváltva ezzel a drága élő munkaerőt a fejőházban.

Gyorsan megtérülő, megfizethető technológia. Kérje szakembereink segítségét!

Teatwand EXACT

+36 30 220 9574

mc@milkcenter.hu

HÁT EZ MILYEN ESZKÖZ?



DÁN KVK CSÜLÖKKÖRMÖZŐ KALODA!

Tóth József +3630-902-8467

Dr. Lehoczky János +3630-9453-764



FUTÓMŰFELÚJÍTÁS

**PROFESSZIONÁLIS CSÜLÖKKÖRMÖZŐ
KALODÁK HOLLANDIÁBÓL
WOPA BV GYÁRTMÁNY**

**ÁTHAJTÓ JELLEGŰ KALODA
HORGANYZOTT VÁZSZERKEZETTEL
ÖNBIZTOSÍTÓ EMELŐ-RÖGZÍTŐKKEL
CE JELZÉSSSEL, MUNKA VÉDELMI LEÍRÁSSAL.**

A kaloda alacsony küszöbvel gyártott, ez megkönnyíti az állat kivezetését. A hátulsó lábvégek felemelés után rögzíthetőek, a kaloda rúgásgátló funkcióval is ellátott.

Dr. Lehoczky János
Leholand Kft.
6635 Szegvár, Kórógy u. 72.

A FAJTAFÜGGETLEN GYORSSZERVIZ

Tel/fax: 63/464-361
web: www.leholand.hu

Mobil: 30/9453-764
e-mail: leholand@leholand.hu





FOTÓK: GIORGIO SOLDI, SZABÓ ÁKOS


SEMEX®

JUBILEUM

1974  2024
1989  2024

A 31. ALFÖLDI ÁLLATTENYÉSZTÉSI ÉS ME

3490605753

LADYS-MANOR OCTOBERFEST x LADYS-MANOR



Gratulálunk Partnerünknek a Nemzeti Ménesbirtok és T
a kiállítás 8. kategóriájának első helyét és legszebb tőg
ehhez a komoly sikerhez a tenyésztőknek és nem utolsó

TEJGAZDA NAPOK HOLSTEIN-FRÍZ GRAND CHAMPION TENYÉSZÁLLATA

GOLDEN

TWITTER x REGANCREST-GV BEAT



Tenyésztő és tulajdonos:
NEMZETI MÉNESBIRTOK
ÉS TANGAZDASÁG ZRT.

Tangazdaság Zrt.-nek a kimagasló sikerhez, hisz a több generációnyi Semex apaságú Golden nemcsak
y címét szerezte meg, hanem a kiállítás Senior és Grand Champion címét is elnyerte! Gratulálunk
ósorban a felkészítőknek és felvezetőknek is!



BESZÁMOLÓ A EUROPEAN DAIRY FARMERS ÉVES KONFERENCIÁJÁRÓL

Dr. Borbély Csaba¹ - Steffi Wille-Sonk² - Dr. Tóth Katalin³

^{1,3} egyetemi docens, Agrár- és Élelmiszergazdasági Intézet, Agrárgazdaságtani és Agrárpolitikai Tanszék, MATE Kaposvári Campus

² kutató, European Dairy Farmers e.V.

Az **Európai Tejtermelők Klubja** (European Dairy Farmers, EDF) 2024. június 25. és 27. között a hollandiai Zwolle-ban tartotta meg éves konferenciáját. A rendezvényen mintegy 400 résztvevővel, több mint 20 ország képviseltette magát, köztük csaknem tizenöt év szünet után Magyarország is.



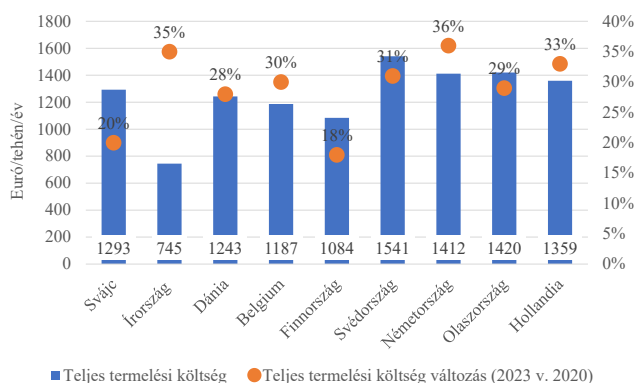
Forrás: European Dairy Farmers, 2024

A plenáris program minden alkalommal szakmai elemzésekkel, előadásokkal indul. Hagyományosan nagy érdeklődés kíséri az EDF farmok gazdasági évének üzemgazdasági elemzését, illetve a konferenciának helyt adó kisebb közösség – jelen esetben a holland EDF tejtermelők – eredményeinek bemutatását. Mindig hangsúlyozásra kerül, hogy az adott eredmények nem reprezentatívak, csupán az adott tejtermelő farmokra jellemzőek, bár sok esetben általános érvényű következtetések levonására alkalmasak. Az idei kiértékelésben – amely a 2023-as gazdasági évről szólt – 313 tejtermelő gazdaság vett részt 19 országból, ebből 260 hagyományos, míg 29 ökológiai termelést folytatott és 24 farm volt Unió kívüli országból (Svájc és Kanada). (Az Egyesült Királyságból való üzemeket az EDF-ben továbbra is az uniós tagországokkal együtt kezelik).

Az első markáns kijelentést érdemes angolul megosztani: „The big party is over” vagyis az a fajta kimagaslóan jó eredményesség, amely a 2022-es évet gazdasági vonatkozásban jellemezte, már a múlté. Amíg 2022-ben a vállalkozói nyereség 10,7 cent volt egy kilogramm tejre, az 5,4 centre esett vissza, többek között azért, mert emelkedett a vásárolt takarmány (0,8 ct/kg tej) és a saját termelésű takarmány előállításának költsége (1,2 ct/kg), de a nem takarmány jellegű kiadások emelkedése (1,8 ct/kg) is fájdalmasan érintette a termelőket. Hasonló rossz érzéseket válthatott ki a tej árbevétele (1,3 ct/kg) és a támogatások fajlagos értékének (0,6 ct/kg) visszaesése.

A brutális változást jól szemléltetik az 1. ábra adatai (az adott diagramban csak azoknak a gazdaságoknak az adatait tüntették fel, akik hosszabb ideje EDF tagok). A 2023-ban realizált költségek a kiértékelésben részt vett ország-

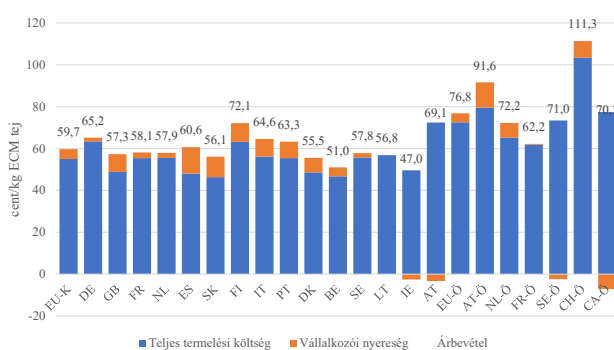
ban jelentősen meghaladták a 2020-as értékeket. Németországban a változás mértéke közelített a 40%-hoz, de az amúgy „low input – low output” termelési rendszerben gazdálkodó ír termelők is 35%-os költségnövekedést voltak kénytelenek elszenvedni. Ha ugyanezt a változást nem tényleg, hanem 1 kg ECM (Energy Corrected Milk) tejre vetítjük, akkor az íreknek 15,4 ct/kg emelkedést tapasztalunk, amely 49%-kal haladta meg a 2020-as értéket. Ebben a kimutatásban a dán termelők tudták a legjobban kordában tartani a költségeiket, mert ők „csak” 8,7 centes kilogrammonkénti növekedést voltak kénytelenek realizálni, bár ez is 23%-os költségnövekedést jelentett a számukra.



1. ábra: A termelési költség alakulása (2023) és a termelési költség változása (2023 v. 2020) az adott országok EDF tag gazdaságaiban

(A kitöltésben részt vett gazdaságok száma országonként: CH 11 db; IE 14 db; DK 11 db; BE 6 db; FI 2 db; SE 20 db; DE 12 db; IT 13 db; NL 27 db)

Forrás: European Dairy Farmers, 2024



2. ábra: A teljes termelési költség, a vállalkozói nyereség és az árbevétel alakulása

(K: konvencionális gazdálkodást folytató üzemek átlaga, Ö: Ökológiai gazdálkodást folytató üzemek átlaga)

Forrás: European Dairy Farmers, 2024

Küllem, Termelés, Fitnessz

MINDEN, AMI KELL!



PEAK AltaBRAZOS-ET
011H016726 | A2A2

Tőgy komp: +1,52
Láb komp: +0,94
Bimbóhossz: +0,77

Tej: +1.039 Font
Fehérje: +0,11%
Zsír: +0,24%

Hasznos élettartam: +6,8
Fertilitási Index: +1,2
Szomatikus sejtpontszám: +2,62

Alta Genetics Hungary Kft.

zbabai@altagenetics.hu | www.altagenetics.hu

 **Alta**
Érték ▲ Bizalom ▲ Eredmény

Azt is mondhatnánk, hogy a magas termelési költség nem probléma, ha magas a tejár és az egyéb bevételeinkkel együtt elfogadható nyereséget tudunk realizálni. Ahogy korábban említettük, ez a 2023-as gazdasági évben nem tudott megvalósulni egyértelműen, így a vállalkozói nyereség alakulása is meglehetősen széles skálán mozgott (**1. táblázat**, **2. ábra**). Gyakorlatilag ugyanazt a helyzetet látjuk, mint a 2022-es extrém év előtt, annyi különbséggel, hogy mind a bevételek, mind a kiadások magasabb szintre kerültek.

1. táblázat: A vállalkozói nyereség alakulása (cent/kg ECM tej)

Ország	EU-K	DE	GB	FR	NL	ES	SK	FI	IT	PT	DK	BE
Vállalkozói nyereség	4,7	1,8	8,5	2,7	2,4	12,6	9,8	8,9	8,5	7,9	6,9	4,3
Ország	SE	LT	IE	AT	EU-Ö	AT-Ö	NL-Ö	FR-Ö	SE-Ö	CH-Ö	CA-Ö	-
Vállalkozói nyereség	2,1	0	-2,6	-3,3	4,3	12,1	7	0,4	-2,4	7,9	-7,1	-

(K: konvencionális gazdálkodást folytató üzemek átlaga, Ö: Ökológiai gazdálkodást folytató üzemek átlaga)

Forrás: European Dairy Farmers, 2024

Tehát az alapkérdés ismét a régi: tud-e egy európai tejtermelő szolid nyereséget produkálni vagy esetleg a bevételei még a költségeket sem fogják fedezni? A költségek lefaragása a prioritás ismét vagy a kibocsátás növelésével próbálunk meg nyereséget termelni?

Mind az inputok, mind az outputok tekintetében az EDF közössége már magas intenzitással bír, hiszen 260 konvencionális EDF üzem vonatkozásában a fajlagos hozam átlagosan 10.239 kg ECM tej, az egy tehenre vetített éves termelési költség pedig 5498 Euró.

Minden plenáris szekció után workshopokban folyt tovább a munka, amelyre előzetesen lehetett jelentkezni. Idén Hollandiában az alábbi témákat dolgozták fel a résztvevők:

- „Low cost” stratégia: A legjobb választás minden körülmények között?
- A tejelő tehénnel kapcsolatos bevételek növelése A hosszú hasznos élettartam, mint a bevétel mozgatórugója
- Minél keményebben dolgozol, annál több a bevétel?
- Melyek a gazdaságod erős és gyenge pontjai?



Workshop: a hosszú hasznos élettartam jelentősége

Forrás: European Dairy Farmers, 2024

Érdekes előadás hangzott el a házigazda holland tejtermelők 2023-as gazdasági értékelésével kapcsolatban. Hollandiáról – mint meghatározó tejtermelő országról – írtunk korábban a *Holstein Magazin* keretében, így a rendszeres olvasóink már rendelkezhetnek egy átfogó képpel. Az előadó (*Steffi Wille-Sonk*, cikkünk egyik szerzője) sommás kijelentése az volt Hollandiával kapcsolatban, hogy ott az ország területéhez képest (3.737.700 ha) mindenképp sok van. Egy hektárra vetített kérődzők és sertések száma (1,45 ÁE/ha) lényegesen magasabb, mint a belga (0,99 ÁE/ha), dán (0,86 ÁE/ha), vagy német érték (0,37 ÁE/ha). De nem csak haszonállatból, hanem állampolgárból sincs

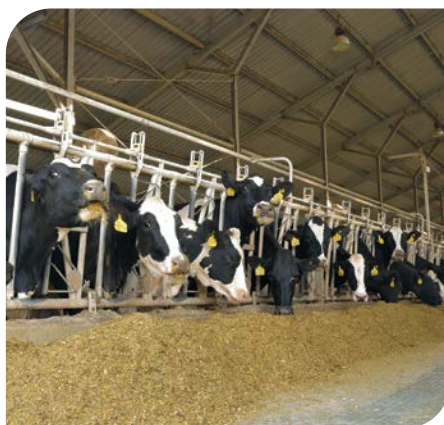
kevés Hollandiában: ha ugyanúgy egy hektárra vetítve nézzük, akkor itt 5,3 lakost látunk, Belgiumban 3,8-at, Dániában

1,4-et, Németországban 2,4-t. Ilyen helyzetben nem kell csodálkozni azon, hogy az ország területe erőteljes környezetterhelésnek van kitéve, amely miatt döntően a mezőgazdaságon verik el a port.

De hogyan is néz ki egy átlagos holland EDF tejtermelő gazdaság (27 farm vett részt a kimutatásban)? 263 tehenet találunk az istállóban, emellett 147 különböző korú növendék tartozna még a farmhoz. 124 hektáron gazdálkodik a tulajdonos úgy, hogy a tartós gyepterületein 1,03 tonna zöldhozamot, míg szemeskukorica esetében 17 tonnás (!) hektáronkénti hozamot tud realizálni. Az év 140 napján legelőn vannak a tehenek (8 óra/nap), az állomány 75%-a holstein-fríz. A holland EDF üzemek 30%-a már robotfejőgépet használ.

A rövid felvezető után rögtön kijelenthetjük, hogy a holland tejtermelőknek volt talán legkevesebb okuk örülni a 2023-as gazdasági év adatainak elemzése során. 2020-hoz képest itt esett vissza az egyik legnagyobb mértékben a vállalkozói nyereség (2023-ban 1,4 cent/kg ECM tej) az EDF mezőnyében átlagosnak mondható teljes termelési költség (49 cent/kg ECM tej) és árbevétel (50,4 cent/kg ECM tej) mellett. Az elmúlt négy év átlagában az egy tehenre jutó éves termelési költség átlagosnak mondható (4660 Euró), ugyanakkor a fajlagos hozam átlag alattinak nevezhető (9566 kg ECM tej/tehen/év). Ha ezek a számok igazak, akkor mi az, ami visszahúzza a holland tejtermelőket? Az adatokat részletesebben elemezve egyértelműen a termőföld költsége, illetve a termeléshez köthető különböző jogdíjak tekintetében láthatunk erőteljes költségterhelést a holland tejtermelők esetében. Ha a már említett egy tehenre vetített termelési költség négyéves átlagát nézzük és a hollandhoz hasonló országokat veszünk (Dánia 5033 Euró, Belgium 4407 Euró, Németország 4384 Euró) figyelembe, akkor azt tapasztaljuk, hogy Hollandia esetében az említett két költség összesített értéke lényegesen meghaladja a többiekét (**2. táblázat**).

Mastitis diagnosztikai vizsgálatok az Eurofins Vetcontrol Kft-nél!



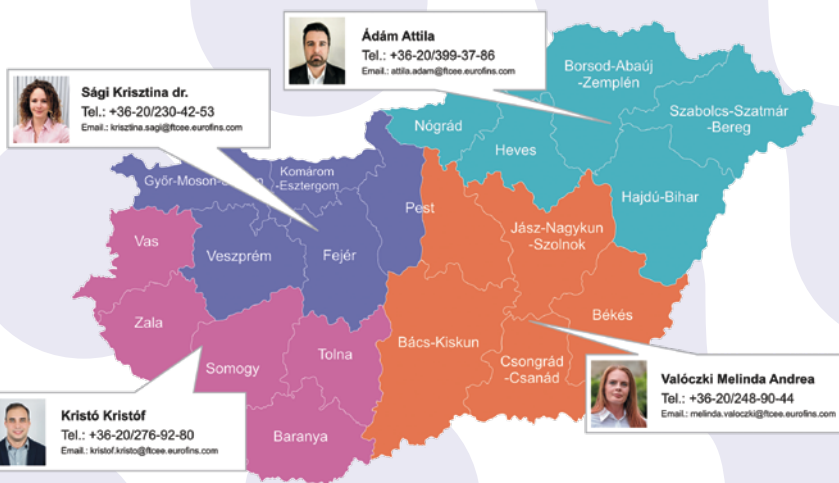
Ne hagyja figyelmen kívül a mastitis által okozott gazdasági veszteségeket!

Amennyiben szeptember és december között állományának kötelező Brucella és Leukózis vizsgálatait az Eurofins Vetcontrol Kft-nél végezteti el, most a MIC antibiotikum rezisztenciával egybekötött mastitis vizsgálatokra 40%-os kedvezményt biztosítunk Önnek. Ráadásul minden elvégzett vizsgálat mellé gyógykezelési javaslatot is készítünk, amelynek segítségével célzottan az antibiotikum csökkentési irányelvet figyelembe véve tudja kiválasztani a megfelelő antibiotikumot.

A fenti kedvezménnyel kapcsolatban és egyéb felmerülő állategészségügyi kérdéssel keresse bizalommal területi képviselőinket:

Mastitis diagnosztikai szolgáltatás:

- tejmintavételi csövek **DÍJMENTES** biztosítása (szükség esetén előre sorszámozva),
- országos **DÍJMENTES** mintaszállítási körjárat
- gyors, pontos, precíz eredményközlés
- gyógykezelési javaslat minden MIC antibiotikum rezisztencia vizsgálathoz **DÍJMENTESEN**,
- eredmények feltöltése **RISKA** telepírányítási rendszerbe,
- felkészült szakmai laborhátter



2. táblázat: Egyes költségelemek összehasonlítása kiválasztott EDF tagországok tekintetében (Euró/tehén/év)

Ország	Hollandia	Dánia	Belgium	Németország
Teljes termelési költség	4660	5330	4407	4387
Termőföld költsége + termeléshez köthető jogok költsége	614	280	241	429

Forrás: European Dairy Farmers, 2024

Felmerül a kérdés, hogy mindezek mellett miben bízhatnak a holland tejtermelők a piaci versenyben? A 2023-as gazdasági év elemzése során több olyan terület is kirajzolódott, ahol a korábbi évekhez képest változás volt tapasztalható:

- a tartós gyepek aránya csökkent, így a saját termelésű takarmányköltség is kisebb lett;
- csökkent az egy kilogramm ECM tejre felhasznált tejelőtáp mennyisége, ami a vásárolt takarmányok költségében mutatkozott meg;
- szinte minden területen csökkent az élőmunka-ráfordítás;
- kevesebb beruházást (épület, gép, szövetkezeti üzlet-rész) kezdeményeztek;
- és mindezek a költségek több megtermelt tejre oszlottak szét.

Az előadás szummázata egyértelmű volt a holland tejtermelők számára: jobban kell összpontosítaniuk a részletekre és még jobban kell bízniuk magukban.

Egy gyakorlati szakembereknek és a kérdés elméleti hátterét vizsgáló kutatóknak szóló konferencia természetesen nem lenne teljes farmlátogatások nélkül, amely a konferencia két teljes napjának délutáni programját képezték. Ekkora létszám mellett ennek a logisztikai megszervezése sem egyszerű feladat, amely magában hordozza azt is, hogy egy-egy résztvevő a sok lehetőség közül csak párat láthatott, de ott minden esetben érdekes megoldásokkal, újszerű mentalitással, innovatív fejlesztésekkel találkoztunk.



Kiscsoportos beszélgetés a farmlátogatás során

Forrás: European Dairy Farmers, 2024

Cikkünk zárásaként megemlítiük, hogy szeretnénk újjáépíteni az EDF hazai bázisát, amelybe elsősorban tejtermelőket várunk. Akit érdekel a lehetőség az részletesebb információt kérhet az borbely.csaba@uni-mate.hu e-mail címen, vagy a 30/564-7533-as telefonszámon.



A konferencia egyik támogatója a világhírű „Cowparade” volt

Forrás: European Dairy Farmers, 2024

Mondjon **IGEN-t** a többre!

Tudjuk, hogy a tejelő tehenek élettelsítménye kulcsfontosságú vállalkozása nyereségessége és a bolygónk fenntarthatósága szempontjából is. Ezért fejlesztettük ki a Hy-D-t®, amely biológiailag hatékonyabb D-vitamin forrást biztosít a tejelő tehenek számára. Ezzel nemcsak az állomány egészségét javíthatja, hanem a teljesítményt is növelheti.

Most már magabiztosan mondhat **IGEN-t**

- A tejtermelés növelésére
- A kalcium- és foszforanyagcsere optimalizálására
- Az immunrendszer erősítésére

Fordítsa ezt a lehetőséget nyereséggé!

www.dsm.com/anh

Kövessen minket:



dsm-firmenich 



A TERMELÉSI HATÉKONYSÁG JELENTŐSÉGE AUTOMATIZÁLT TEJTERMELŐ RENDSZEREKBE

Dr. Boros Norbert
Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem

Termelési hatékonyság

A termelési hatékonyság egy olyan fogalom, illetve mutató, melynek a jelentősége az utóbbi években nagymértékben megnőtt. Minden tejtermeléssel foglalkozó gazdaság tulajdonosának vagy a tejtermelő ágazat, illetve telep vezetőjének előbb-utóbb megfogalmazódik a kérdés: Mennyire termelünk hatékonyan? Tehát az a tevékenység, amit a mindennapokban végeznek végeredményben termel-e profitot, illetve termel-e olyan profitot, amely az elvégzett munka, a befektetett dologi és anyagi ráfordítások (a vállalt kockázat) alapján elvárható?

Hogyan tudjuk értékelni a hatékonyságot?

A termelési hatékonyság azt mutatja meg, hogy az erőforrásokat milyen hatékonyan használjuk fel. A termelési hatékonyságot sokféleképpen lehet mérni. Értékelni lehet egy adott időszakra pl. évre, hónapra, vagy laktációra vetítve, életteljesítményre vonatkoztatva, vagy akár egységnyi megtermelt termékre meghatározva (tej kg, zsír kg, fehérje kg).

Az értékelés objektivitása miatt fontos, hogy a termelési hatékonyságot meghatározzuk telepre, csoportra és egyedre nézve is. Gyakran megfigyeljük az egyedek szintjéről és csak csoportokban gondolkodunk. Egy adott istállóban, egy adott csoportban lévő tehenek, vagy adott laktációs szakaszban lévő tehenekről beszélünk (frissen ellett, első laktációs, többször ellett). Nagyon fontos, hogy egyedek szintjén is értékelnünk kell a hatékonyságot, hiszen az egyed lesz a termelésünk legkisebb egysége.

Ismernünk kell a telepen lévő egyedek genetikai potenciálját, termelési színvonalát és termelési hatékonyságát. Hosszútávra csak annak a telepnek a termelési hatékonysága fog javulni, amelynek egyed szinten is fejlődik a termelési hatékonysága. Részben tenyésztői, részben menedzsment feladat, hogy az alacsony hatékonysággal termelő teheneket beazonosítsuk és fokozatosan kiszelektáljuk az állományból, így javítva a teljes állomány potenciális termelési hatékonyságát.

Rendelkezésünkre álló erőforrások

A termelési hatékonyság megállapításának első lépése, hogy felmérjük a rendelkezésünkre álló erőforrásokat. A legjobb megoldás talán az, ha készítünk egy listát (telep vagy gazdaság szinten) ezekről az erőforrásokról. Melyek a rendelkezésünkre álló erőforrások?

- telepi adottságok: épületek, technológia, gépek, eszközök
- területi adottságok (lokális): takarmánytermő terület, éghajlat, csapadék mennyisége (meg fogja határozni, hogy mennyi tömegtakarmányt tudunk előállítani és milyen minőségben)

- állomány: genetikai képessége, termelési színvonala, egészségi állapota
- munkaerő: szakértelme, tapasztalata, menedzsment színvonala

Ezeknek az erőforrásoknak az összehangolt működése (működtetése) fogja meghatározni, hogy egy telep mennyire hatékonyan tud termelni, illetve hogy képes-e nyereséget termelni?

A rendelkezésre álló erőforrások tekintetében, telep és telep között jelentős különbségek lehetnek. A cél az kell legyen, hogy a termelő telep a saját adottságait minél jobban kihasználva termeljen, illetve az erőforrások folyamatos fejlesztésével (pl. új istálló építése, fejőrendszer modernizációja, takarmánytermő terület növelése, állomány genetikai képességének javítása, dolgozók képzése, stb.) növelje a potenciálisan felhasználható erőforrásait.

Termeljünk profitot

Az előbbiekből már biztosan kiderült, hogy a termelt tej mennyisége nagyon fontos, de nem csak az határozza meg egy telep sikerét. Egyáltalán nem biztos, hogy a nagyobb telep, illetve a magasabb termelésű telep termel hatékonyan. Egy telep 40 kg-os termelés mellett is termelhet veszteséget, míg egy másik akár 38 kg-os termeléssel is lehet nyereséges. Egy tejtermelő gazdaságban nagyon keskeny az a sáv, ahol nyereséget tudunk termelni. A telemek által potenciálisan megtermelhető (vagy elérhető) nyereség átlagosan a bevétel 5-7%-a. Amit maximálisan el lehet érni az kb. a bevétel 10%-a körüli érték lehet, de inkább ezen érték alatt, mint felette.

Egyben azt gondolom, biztosak lehetünk: akik tejtermelő állományt tartanak, nyereséget szeretnének termelni, nyereségesen szeretnék a gazdaságukat üzemeltetni. Itt jönnek a problémák, mert ez nem is annyira könnyű, mint szeretnénk.

Meg kell határozni, hogy mekkorák a termelési költségek, mekkora árbevételre van szükség, hogy a termelési költségeinket fedezni tudjuk. (Az ezen felüli árbevételből tudunk majd fejlesztéseket, beruházásokat megvalósítani.) Amennyiben megállapítottuk a telep költségeit, felmerül a kérdés: Hány tehenet kell tartanom? Hány kg tejet kell termelnem? Alacsonyabb kiesési arány mellett nagyobb profit érhető el, hiszen ebben az esetben nem kell annyi üszőt felnevelni és első laktációs tehénként termelésbe állítani. Ezzel párhuzamosan a vemhes üszők egy jelentős része értékesíthetővé válik, ami plusz bevételt generál a telepnek. A tehenek kiesési aránya meg fogja határozni, hogy mekkora az állomány átlagos laktációs száma. Ez kedvező esetben 2,2 laktáció vagy annál magasabb érték. Az a gazdasági mutató, hogy hány kg tejet tud egy telep termelni naponta, havonta vagy évente részben az állomány létszámából, részben az egyedenként termelt tej átlagos mennyiségéből adódik össze. A telep állatállomá-

nyának a létszáma meghatározza: hány férőhelyre van szükség, milyen fejőrendszer tudja azt a létszámot a leghatékonyabban kiszolgálni, hány dolgozót kell alkalmazni, mennyi takarmányra van szüksége a telepnek.

Takarmányozási hatékonyság

A költségek közül egyértelműen a takarmányozási költségek a legjelentősebbek (jellemzően több, mint 50%-a az összes telepi költségnek). A takarmányozási költségek pontos ismerete elengedhetetlen. Vásárolt takarmányok esetében ennek meghatározása a legegyszerűbb, hiszen a kifizetett számlák alapján történhet. A saját, termesztett takarmányok (szénák, szilázsok, szenázsok, csőzúzalek, nedves-roppantott kukorica, stb.) esetében sokkal nehezebb ennek meghatározása. A vásárolt és a saját takarmányok aránya alapvetően képes befolyásolni a termelési költségeket. Minél több vásárolt takarmányt etet a telep, annál magasabb fajlagos költséget kell majd kitermelni, és annál nehezebb lesz a termelését a nyereséges tartományban tartani.

A takarmányozási költségek a termelési hatékonyság szempontjából annyira meghatározó költségek, hogy gyakran érdemes külön a takarmányozási hatékonyságot kiszámítani. Ez az arányszám alapvetően az egységnyi felhasznált takarmányra jutó termelt tej mennyiségét méri. Ezt úgy számíthatjuk ki, hogy elosztjuk a termelt tej mennyiségét az elfogyasztott takarmány szárazanyagában kifejezett mennyiségével. A napi takarmányadag költségének ismeretében könnyen kiszámíthatóvá válik az egységnyi takarmányköltséghez tartozó előállított termék mennyisége, vagy megfordítva kiszámíthatjuk, hogy egységnyi előállított termékre mekkora takarmányköltség jut.

Állomány-növelés, automatizálás

Az utóbbi években Magyarországon megfigyelhető két tendencia: az egyik az állomány létszámának növelése, a másik a termelési rendszer automatizálása (fejés és takarmánykiosztás területén). Mind a két változtatás célja a telepek hatékonyságának növelése. Az 1. ábrán

jól látható, hogy a telep méretének növelésével exponenciálisan növekszik az elérhető termelt tej mennyisége, az elérhető árbevétel és az elérhető nyereség mértéke. Ez csak egy elvi ábra, nem egy konkrét gazdaság költség és árbevétel mutatóinak alakulását szemlélteti.

Egy nagyobb, automatizált telep nagy valószínűséggel hatékonyabban fog termelni. De mi az, ami még ezzel egy időben megnövekszik? Megnövekszik a potenciális profit, a rendszer komplexitása, a kockázat és az elvárások. Igen az elvárások is megnőnek a tulajdonos felől, a befektetők felől, hisz ők pénzt fektettek be, pénzeszközöket mozgósítottak, csoportosítottak át a tehenészet fejlesztésére, vagy akár hitelt is vettek fel annak érdekében, hogy a fejlesztéseket finanszírozzák.

Ez a későbbiekben egyfajta nyomásként nehezedik majd a telep menedzserjére. Az egy telepen tartott tehenek száma napjainkban Magyarországon gyakran meghaladja a 800-1000 tehen/telep értéket. A 300 tehen alatti létszámú telepek száma évről-évre csökken, míg a 400-600 tehenet tartó gazdaságok száma stagnál. A tejtermelő állományok esetében világviszonylatban is egyértelműen megfigyelhető tendencia a centralizáció, melynek eredményeként egyre nagyobb méretű és nagyobb hatékonysággal működő telepek jönnek létre.

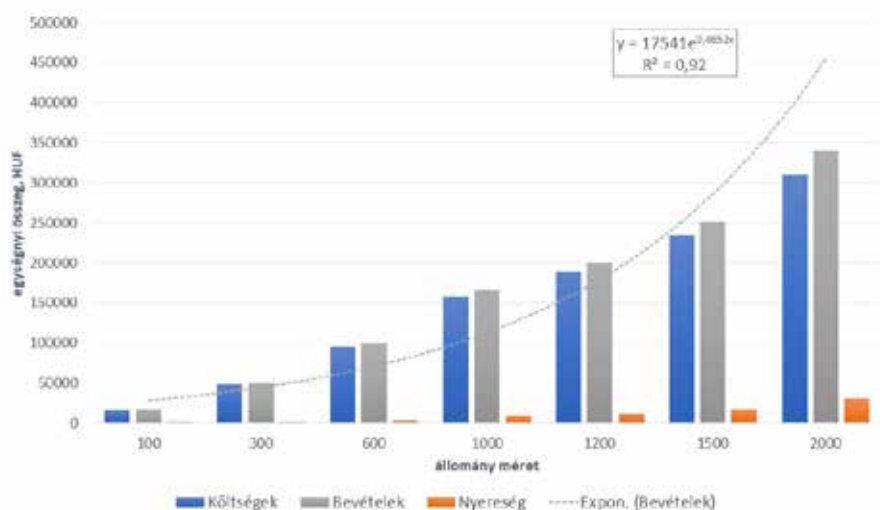
Automatizált fejési rendszerek sajátosságai

Az automatizált fejési rendszerek (robotokkal végzett fejés) nagyon különbözőek lehetnek. Beszélhetünk irányított, szabadforgalmú rendszerű, hátulról fejő, oldalról fejő, egy állásos vagy dupla állásos fejési rendszerről. Számos paraméterben eltérnek egymástól, de valamiben valamennyi robotos rendszer hasonló és különbözik a hagyományos fejőházi fejést alkalmazó rendszerektől.

A hagyományos rendszerekben a fejéshez igazodik a nap során végzett minden feladat. A robotizált rendszerben pedig nem a fejés, hanem a tehen van a középpontban. Mindent a tehen igényeinek a kielégítése érdekében végeznek. Ez többnyire igaz is, de én azt gondolom, hogy sokkal inkább a robot került a középpontba. Egy robotos

rendszerben a robotok (mint erőforrások) kapacitását próbáljuk meg maximálisan kihasználni. Éppen ezért egy hagyományos telepen az álló kapacitása fogja meghatározni, hogy hány állatot tudunk a telepen tartani, addig egy automatizált rendszerben ezt a robot kapacitása fogja limitálni. Innentől válik fontossá, hogy egy fejés mennyi ideig tart, mennyi a tehen tejleadási sebessége, mennyi idő alatt teszi fel a robot a fejőkelyheket, vagy éppen milyen fejési gyakoriság van engedélyezve a teheneknek. A hatékonyság növeléshez az elsődleges, hogy a robot teljesítményét a leginkább kihasználjuk. A mindennapi működés során az a cél, hogy a robotok kapacitását mintegy 80-90%-ban kihasználjuk.

Egy tejtermelő telepen a tulajdonosok, az ágazatvezető, a telepvezető, a műszakvezető folyamatosan döntéshozatalra kényszerül, minden nap olyan döntések kerülnek meghozásra, melyek kisebb vagy nagyobb mértékben hatással lesznek a telep működésére és ezáltal a telepi



1. ábra: A telepi költségek, a bevételek és a potenciális nyereség változása az állomány méretének függvényében

hatékonyságra. A döntések meghozatala során kedvező, ha az nemcsak adatokon, hanem információkon alapul. Az adat ugyanis önmagában nem elég, mert tudni kell, hogy mi áll az adatok háttérben, milyenek egyéb tényezők befolyásolták az adat értékének alakulását. Általánosságban elmondható, hogy minél automatizáltabb egy rendszer, annál több adat áll rendelkezésre (szenzorokból, riportokból, jelentésekből, riasztásokból).

A termelő és a szárazon álló tehenek számának alakulása a telep termelésének hatékonyságára is hatással van. A szárazon állás alatt a tehenek nem termelnek, csak költséget okoznak a gazdaságnak. viszont ez az időszak rendkívüli jelentőséggel bír, hiszen ez idő alatt készülnek fel a következő laktációra. Ideális esetben az állomány jelentős része termel és csak kisebb hányada van szárazra állítva. A telepek többségén általában az állomány 82-90%-a termel és az állomány fennmaradó hányada áll szárazon. Minél nagyobb ez a szám, a termelésünk annál hatékonyabb. Magas értéket lehet elérni, ha az állományukat a korábbi időszakban vemhes üsző vásárlással bővítettük, illetve, ha a telepen rövidebb szárazon állási időt alkalmaznak. Automatizált fejést alkalmazó telepeken ez a szám gyakran 85% vagy bizonyos időszakokban ettől alacsonyabb érték is lehet, hiszen az ilyen termelési rendszerekben az alacsony termelésű tehenek korai elapasztásával akadályozzák meg, hogy azok a laktáció végén meghízzanak.



Összefoglalás

A termelési hatékonyság mutató jól használható arra, hogy különböző telepek termelési eredményeit a költségek, a helyi adottságok figyelembevételével hasonlítsuk össze. A termelési hatékonyság használatánál viszont nem ez a legfontosabb értelme, hanem hogy a saját gazdaságunk termelési eredményeit objektíven tudjuk értékelni az idő előrehaladtával. Arra is alkalmas ez a mutató, hogy megvizsgáljuk egy-egy beruházás, fejlesztés, technológiai modernizáció vagy az állomány genetikai javulása, illetve a telepi menedzsmentben eszközölt változtatások milyen hatással vannak a telep hatékonyságára. Ez a mutató megadja a gazdaság tulajdonosának, vezetőjének azt a szabadságot, hogy mindenki maga választhatja ki, hogy a termelési mutatókat milyen erőforrás vagy milyen erőforrások felhasználásának függvényében értékeli.

TELJES KÖRŰ ELLÁTÁS ÁLLATTARTÓ TELEPEK RÉSZÉRE, TERÍTŐJÁRATOS SZOLGÁLTATÁSSAL.



Telepellátó Kft. - A biztos választás!

telepellato@telepellatokft.hu Hatvan, Nádasdy T. u. 9. fsz. 1.

+36 37 740 680 | +36 30 507 1941

www.telepellatokft.hu



telepellatokft



Telepellátó Kft.

NYÁRI KIEMELT AJÁNLATAINK

Silótakaró fóliák



Tőgyhigiénia



PVC és EVA csizmák



Bálatakaró ponyvák

Széles termékpalettánkról érdeklődjön a megadott elérhetőségeken vagy keresse fel webáruházunkat!



BEMUTATJUK:

Sexcel

Sexed Genetics

Gyorsítsa meg a genetikai előrehaladást!™

Ez az, amire várt...

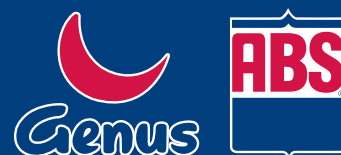
- **Áttörés a spermaszexálás technológiájában**
- **Megnövelt relatív vemhesülési ráta***
- **Listavezető bikáink szexált szaporítóanyaga is elérhető**

21. századi technológia alkalmazásával hozták létre az iparág legelismertebb szakértői a Sexcel™ szexálási eljárást, hogy ezáltal több, nagy genetikai értékű vehem legyen az Ön állományában.

Tel.: +36 79 564 094

www.abshungary.hu

*Az ABS Real World Data® adatai alapján





LÁBVÉGÁPOLÓ TANFOLYAMOT TARTOTTUNK SZOLNOK-ALCSISZIGETEN A GAZDAKÉPZŐBEN

Györkös István

A gazdaképző iskola vezetője, *Ecseki Mihály* május elején segítette tanfolyamunk szervezését, gyakorlati lehetőséget pedig a **Jászföld Zrt.** 1000 férőhelyes tehénészeti telepén biztosított számunkra *Medveczki Mihály* telepvezető és segítségünkre volt a gyakorlatok során *Kovács Elemér* csülökápoló szakember is. Szíves támogatásukat köszönjük.

A tanfolyam résztvevői voltak:

Balogh Tibor	Nyírgyulaj
Garbacz Tamás	Sáregres
Juhász József	Mártély
Nagy Péter	Aba
Ratkai István	Túrkeve
Zarka Zoltán	Dümpelfeld, Németország

A csoportból 1 fő volt felsőfokú végzettségű, középfokú végzettségű 3 fő és szakmunkás 2 fő. Hárman dolgoztak családi gazdaságukban, egy fő vállalkozó, ketten pedig alkalmazottak voltak. Hárman tartanak húsmarha állományokat, a többiek holstein-fríz fajtát tartó állományban tevékenykednek. Ilyen esetekben pl. állategészségügyi vonatkozásban is jól meglátszik, hogy a szarvasmarha tartók valójában egy szakmai nagycsaládba tartoznak. Résztvevő tanulóink meg tapasztalhatták, hogy a különféle fajták lábvégeinek alakja, felépítése, körömszilárdsága kisebb-nagyobb eltéréseket mutat, ami az alapvető csülökápolási feladatokat nem befolyásolja, hanem majd a későbbi munkarutin kialakításában kaphat jelentőséget. Ezek a megfigyelések az adott fajtán belül egyedi eltérések megállapításában lehetnek lényegesek.

Kisebb, 100 körüli tehenlétszámú állományok esetében a külső szakemberek munkájának igénybevétele mellett mindig felmerül, hogy a helyi szakemberek végezhetik el a teljes állomány csülökápolását is a rendszeres sántasági kezelések, utókezelések mellett, ugyanakkor a nagyobb állományok esetében az alapvető cél többnyire a sántasági kezelések megszervezése, elvégzése.

Tanulóink rendszerint hozzák magukkal eszközeiket is. Készleteik kiegészítésében és főként használatában segíteni szoktunk, hiszen számukra új szempontokat tanulnak ilyenkor, melyekhez mindig újabb fogásokat is meg kell ismerniük. Az első napon megismert lábvégápolási szempontok alapján másnap már 20-25 tehen lábvégápolását végezték el, természetesen mindig bizonyos segítség és ellenőrzés mellett. Minden tanfolyam alatt jelentős és változatos eszközkészlet áll rendelkezésünkre, ami a kipróbálásukra is alkalmat nyújt.

A viszonylag kisebb csoportlétszám lehetővé tette, hogy egy-egy fő többet gyakorolhatott, így már hamarosan hatékonyan tudtak dolgozni késsel, fogóval és csiszológéppel egyaránt. Miután szokás szerint mindenki munkáját megbeszéltük, a funkcionális- és kuratív ápolás egyes fogásait egymás munkájában is ellenőrizhették. Egyszerre mindig

ketten dolgoztak, így egymáshoz is kellett bizonyos mértékig alkalmazkodniuk, és egy tanuló ilyenkor egy mellső és egy hátulsó lábvég ápolását végezhetette el. Érdekesebb esetekben mindig megálltunk, és megbeszéltük az esetleges hibát, de azt is, ha valami jól sikerült. Ily módon sokszor hosszú percekig csendesen folyt a munka, a többiek közben figyelve bírálhatták a látottakat. Aztán rájuk is hamarosan sor került, dolgozhattak a többiek kritikus figyelme mellett.

A lábvégbetegségek kezelése

Munkánk alatt a legfontosabb lábvégbetegségek természetesen előkerültek, így a laminitisz szindróma tüneteit, a DD, vagy az ujjak közötti bőrgyulladás, az ujjak közötti flegmone, az ujjak közötti szövetszaporulat jellegzetességeit, vagy a szarutok rendellenességeit mind megfigyelhették és a szükséges kuratív fogásokat gyakorolhatták. Ezek a fogások mindig egyedi jellegűek, melyeket meg is kellett mutatni tanulóinknak, mert ilyenkor a mégoly világos magyarázat sem ér önmagában értenek semmit, a gyakorlati példából szinte mindig hamarabb értenek tanulóink. Így pl. meg kell mutatni számukra, hogy a fehérvonal elválásokból induló fali fekélyeket hogyan célszerű kivágni késsel, vagy éppen csiszolókoronggal, hogyan végezzük a különféle tehermentesítéseket, vagy éppen azt, hogy mire kell figyelnünk a fablokkok biztonságos felhelyezésekor.

Aztán ide tartoznak a DD kezelések alapos felismerése után azok kezelése, vagy a flegmonés gyulladások ellátása is. Az egyes munkafázisok többségét csiszolókoronggal és késsel elvégezheték. Tanulóink munkájában a szükséges rendszer csak bizonyos idő alatt alakult ki, amit aztán már meg is ismételhettek. Gyakorlataink alatt tapasztalatokat szerezhettek a sántasági kezelések hatékony és ütemes elvégzéséről. Ügyelniük kellett a túlzott körmözés elkerülésére is, pl. a talpszaru túlzó elvékonyítására, vagy a körömök rövidre vágására. Az idő előrehaladásával pedig a végtagok olyan küllemi jellegzetességeit is jobban megfigyelhették, melyek a lábvégek elváltozásaira is hatással vannak.

Az ujjak közötti bőrgyulladás valójában a baktériumos sarokpusztulás előidézője, amit hatékonyan kellett tanulóinknak a végső munkafázisban adott szerszámmal elvégezniük, és ezzel elő is készítették a tehenek lábvégeit a következő napok fertőtlenítő programjára. Az ilyen fogások késsel, vagy csiszolókoronggal különbözőek, melyeket aztán gyakorolni lehetett. A DD korai felismerése és kezelése is sok gazdaságunkban okoz gondot. Kezeléséhez itt a Hyclam Moni készítmény (benzalkonium klorid izopropil alkoholban) helyi alkalmazása eredményeket hozott, tisztára törölt felületre juttatva, majd a hyclonsavas kezelés után a lézióra káliumpermanganát port szórva. Az ilyen egyedi kezeléseket rézgálicos, majd formalinos lábfertőtlenítések követték, melybe a tapadás érdekében méshidrártot is adagolnak. A kezelések hatékonyságát a közlekedő utak részleges letolásával és fertőtlenítésével is fokozzák. (A hyclonsavas készí-

ményt Slezák Csaba (0620/332-2846) forgalmazza). Az új-jak közötti flegmone korai észlelése nyomán végzett Naxcel kezelés is jó gyógyulási eredményt hozott.

A jellegzetes talpfekélyek kialakulását valójában a laminitisz kapcsolt betegségeként volt célszerű azonosítanunk. A talpfekély gyanúja esetén a sérült körömmel volt érdemes a munkát elkezdni, amit svájci tapasztalataim is igazoltak korábban, így sok ilyen esetben nem kellett blokkot felhelyezni, mert a sérült körmet természetes módon, mintegy 1 centimétert is meghaladó mélységben sikerült tehermentesíteni. Ez természetesen nem minden esetben volt lehetséges, olyankor mindig a fablokk felhelyezése volt indokolt. Tanulóink megismerkedhettek a részben elhasznált fablokkok eltávolításának módjával is.

A kézi szerszámok, eszközök jelentősége

A rendszeresen körmözött állományban jól kiválasztott csiszolókoronggal, alkalmas késekkel megfelelően elvégezhető a funkcionális- és kuratív ápolás műveleteinek többsége, miután tanulóink a szükséges szempontrendszert előzetesen már megismerték. Esetenként könnyű, kézi fogóval is dolgozhattak az áttételes nehezebb fogó helyett, de utóbbi használatával is tapasztalatot szerezhettek, hiszen a túl nagy körmök szabályozásában ez a szerszám hasznos lehet.

A kezdeti gyakorlás alatt kipróbálhatták, hogy csak fogóval és késsel végezzék el az adott feladatot, csiszolókorong nélkül. Később pedig a szükséges műveletekhez már csiszolókorongot használhattak. A munka ilyen könnyítése azonos eredmény eléréséhez értékes tapasztalatot hozott mindenkinek. Amennyiben akár fogóval, akár pedig csiszolókoronggal kezdik el a munkát, előzetesen mindig figyelniük kellett a fűkör-mök egészségére és méretére is. Ez a feladat sok szakember figyelmét mai napig elkerüli, pedig a DD a fűkör-mök tövénél is behatolhat a szaru alá, ami súlyos sántaság forrása lehet. Tanfolyamaink során általában még aznap, a munka végeztével igyekszünk elvégezni az elhasználdott késeink élezését, amit rendszerint már az esti, iskolai foglalkozások keretében szoktunk gyakorolni. Mostani tanfolyamunk Kovács Elemér szakszerű segítségével lehetőséget adott arra is, hogy a munkaszünetekben ismételtén, tanulóink bevonásával mindenki megélezhesse késeit. Persze ez a feladat több-kevesebb segítséget is jelentett, de a kezdeti nehézségeken mindenkinek mégis sikerült túljutnia.

A lábalakulás, lábszerkezet hatásai a lábvégekre

A lábvéégápolás előzetes szempontjai közé tartoznak a mell-ső és hátulsó végtagok rendellenes alakulásainak felismerése, hiszen az ilyen rendellenességek befolyásolják a kör-mök növekedését, ezen túl pedig a két szomszédos köröm szintezési lehetőségeit is. Ez utóbbi pedig az alkalmazott funkcionális ápolás egyik fontos alapelve, nevezetesen az adott végtagra jutó terhelés egyenlő elosztásának visszaállítása. Küllemi bírálati rendszerünkben erre növekvő gondot fordítunk, miután a kialakuló sántaság és annak szövődményei az állományaink selejtezésének mértékét, teheneink hasznos élettartamát is befolyásolják. Fontos megelőző munka tehát a lábvéégápolás alatt az említett jellemzők korai felismerése és gyakorlati figyelembevétele. Tanulóink a gyakorlatok során a tehenek mozgatása alatt erre is figyelhettek, majd felismerhették a rendellenes lábalakulás és köröm rendellenesség bizonyos összefüggéseit is.

A kondíció megítélése

A lábvéégápolást elsajátító szakember természetesen nem ítélt meg az állat kondíciójának pontos részleteit, de figyelhet arra, hogy az éppen keze alá került egyed elfogadható, vagy attól lényegesebben eltérő, szélsőségesebb kondícióban van-e. Ez fontos lehet vemhes üszők és tehenek esetében egyaránt. Így pl. a túl gyenge kondíciós teheneknél érdemes talpfekélyre utaló tüneteket keresnie. A kondíció különösen az ellést követő hetekben, hónapokban befolyásolja a szarutok állapotát. A szarutok függesztő rendszerre ugyanis ösztrogén, relaxin hormonok hatására enyhén meglazul, kissé lesüllyed, ezért az ellést követő időszakban a tehenek óvatosabb körmözést igényelnek a szokásosnál. Ellenkező esetben adott állomány laminitiszos tünetei súlyosbodhatnak. Nem árt tehát tudnia a szakembernek, hogy éppen melyik termelési stádiumban lévő állománycsoport lábvéégápolását végzi.

A lábvéégápolás gyakorlata valójában az előzetesen megismert szempontok gyakorlati megvalósítása. A gyakorlás tehát nem csupán bizonyos kézügyesség vagy eszköz-használati jártasság, hanem egy jellegzetes tanulási folyamat eredményeinek elvégzése. Az eredmény az igazán fontos. Az elsajátított technika, kézügyesség, majd jóval később a megszerzett rutin ezt szolgálja. A rutin önmagában akár „szemfényvesztés” is lehet, hiszen csak a jó eredményű rutin a megfelelő.

Tanulóink jó gyakorlatának kialakulása mögött tanulási folyamatnak kell lennie, melynek során a tanultakat érdemes a valóságban tapasztaltakkal mindig egyeztetniük is. Ehhez tankönyvük is tanulóink rendelkezésére állt, amit később is haszonnal forgathatnak majd. Ebben a folyamatban mások ésszerű bírálati vagy a munkát végző bizonyos önkritikája is helyet kaphatnak. Tanfolyamunk résztvevőinek eredményes gyakorlatához, majd rutinjának eléréséhez bizonyos időre mégis szükség van. Mint ahogy a jó munkához is mindig idő kellett.

Beszámolóink végeztével, ahogy ezt már korábban is szoktuk, röviden ismertettük tanulóink észrevételeit, megjegyzéseit.

Balogh Tibor

Saját gazdaságunkban 40 limousin tehénből és a hozzájuk tartozó bikákból álló húsmarha állományunk van. Láttam köztük elhanyagolt körműeket, vettem húsmarha kalodát és szerszámokat is, melyekhez most ismereteket is szerezhettem. Javítani szeretném állományom lábvéégégségét szakszerűbben, mint amilyen korábban volt. Szakmai köreinkben vannak húsmarhát és tejelő fajtát tartók egyaránt, akiknek segíteni szeretnék lábvéégápolási, sántaság-kezelési ismeretekkel és majd megszerzendő gyakorlatommal. Örömmel vettem részt tanfolyamunk elméleti és gyakorlati óráin egyaránt. Külön is köszönöm Kovács Elemér szakszerű és szíves segítségét gyakorlataink során.

Garbacz Tamás

Kis húsmarha állományomban magyartarka és limousin teheneket tartok, karámban vannak. Lábvéégápolásukat magamnak kell megoldanom, melyhez a tanfolyamunkon hasznosítható szakismereteket szerezhettem és ezeket gyakorolhattam is. Környékünkön nincs erre megfelelő szakember. A szükséges kalodám beszerzése folyamatban van, a megfelelő szerszámaim már rendelkezésemre állnak. Saját állomá-

nyom lábvégapólasát, sántasági kezeléseit szakszerű módon szeretném elvégezni ezentúl bizonyos rendszerességgel, ahogy ezt a tanfolyamon megismertem. Örülök, hogy részt vettem ezen a szakmai továbbképzésen, hasznos volt a csoport többi tagjával eltöltött munkánk, ami tapasztalatszerzésre is lehetőséget adott. Hasznosnak láttam a gyakorlatainkat is, melyek során sokféle ismeretet szerezhettem.

Juhász József

Munkahelyemen 300 tehenes holstein-fríz állományunkban állategészségügyi kezeléseket is végzek rendszeresen, melyekhez megfelelő szakismereteim is vannak. A lábvégegészségügy terén régebben megszerzett ismereteimet érdemes volt felújítani és ezekhez újabbakat is megtanulni. Maga a funkcionális körömápolás technológiája is érdekes és új volt számomra, de az egyes lábvégbetegségek tüneteinek felismeréseiben és kezeléseiben is újabb módszereket ismerhettem meg. Az ismeretekhez kapcsolt gyakorlataink is eredményesek voltak, melyeket majd hasznosítani szeretnék állományunkban. A tanult tématerületről tankönyvünk is megfelelő segítséget jelent. Köszönöm a tanfolyam szervezőinek, előadójának és gyakorlataink segítőinek szíves együttműködését, utóbbi esetekben Kovács Elemér szakszerű gyakorlati példa mutatását egyaránt.

Nagy Péter

Saját, 100 charolais tehénből álló állományunk van. Kaldánk és a szükséges szerszámaink megvannak a munkához, környékünkön a szakemberhiány miatt az állományunk lábvégapólasát magunk szeretnénk elvégezni, amiben állatorvos édesapám is hatékonyan segítene. Tanfolyamunkon szakszerű ismereteket szerezhettem ezen a területen tankönyvünk segítségével elméletben és aztán gyakorlatban is, sőt a szerszámok használatában, karbantartásában is segítséget kaphattam, bizonyos munkamódszert és rendszert tanultam. A jószággal való bánásmódot szerencsémre a családomból hoztam magammal, így ezt is felhasználha-

tom ebben az érdekes munkában majd. Munkánkat hosszabb távra tervezzük, hiszen állományunk fenntartására elegendő legelőterületünk és takarmányunk is van, exportra termelünk mérsékelt sikerrel. Örömmel vettem részt ezen a számomra érdekes és hasznos tanfolyamon.

Ratkai István

Környékünkön hagyományai vannak a húsfajta és tejelő szarvasmarha tartásának egyaránt, saját állományt is szeretnék felépíteni. A tanfolyamunkon tanultakat szeretném majd tovább gyakorolni, amire lehetőségem is lesz. Hasznosnak láttam a tanfolyam szervezését, a közös megbeszéléseket és gyakorlatokat is, különös tekintettel a kézi- és gépi szerszámok ügyes használatára. A tanult sántasági kezeléseket érdemes lesz majd gyakorolnom és részleteiben is megismernem. Ezúton is köszönöm a tanfolyamunkat elméletileg és gyakorlatban is segítő szakemberek munkáját, külön említve Kovács Elemér helyi szakember hatékony segítségét.

Zarka Zoltán

Már évek óta körmözők tejelő és húsmarha állományokat egyaránt, többnyire Németországban, de ritkán itthon is. Korábban Hollandiában tanultunk munkatársammal együtt. Kizárólag csiszológéppel dolgoztam eddig, késsel és fogóval nem. Itt a tanfolyamon ismertem meg azt a módszert, amit talán korábban is jobban követnem kellett volna.

A legfontosabb kézi szerszámok használatát itt gyakorolhattam is. Az elméleti anyagból következő szempontokat is érdemes volt elsajátítanom, mert valójában ezek alapján dolgoztunk még csiszolókoronggal is, amit pedig sokat használtam még a közelmúltig. Tanfolyamunk vezetője pl. megmutatta, hogyan célszerű a megfelelő csiszolókoronggal, akár a teljes műveletsort elvégezni, jó minőségben. Olyan módszert tanulhattam, amit még fejlesztenem is lehet későbbi gyakorlatom alatt. Szívesen vettem részt ezen a továbbképző tanfolyamon, ahol mégis új ismereteket tanulhattam, melyek hasznosíthatók lesznek későbbi munkámban.





HÍGTRÁGYA KEZELŐ
ÉS KIJUTTATÓ GÉPEK
A PAP-AGRO KFT. KÍNÁLATÁBAN



- Kiváló gyártási minőség
- Innovatív műszaki megoldások
- Hatékony technológia
- Számos magyarországi referencia



PAP-AGRO
Mezőgazdasági gép és alkatrész

2750 Nagykőrös, Alsójárás D. 1/A
+3620/219-4440

info@pap-agro.eu
www.pap-agro.eu

MINDEN CSEPPJE ARANYAT ÉR!

A KOLOSZTRUM KORSZERŰ KEZELÉSE 2. RÉSZ

Hegedűs Norbert

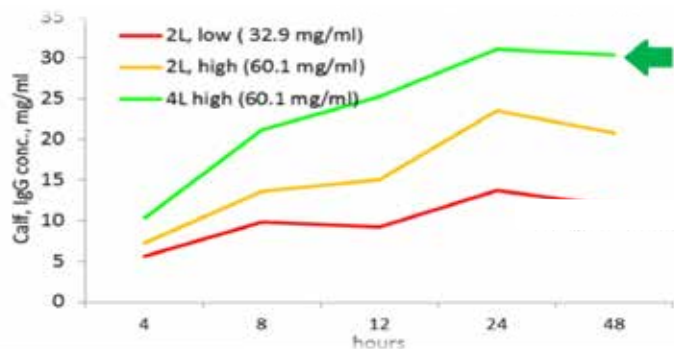
Inter-Mix Kft., ColoQuick termékmenedzser

Fókuszban a kolosztrum: Az újszülött borjak immunitásának kulcsa

A korábbi számban részletesen foglalkoztunk a korszerű kolosztrum-kezeléssel, jelen cikkkel ennek a témának a körülményeit folytatjuk. A kolosztrum jelentősége az állattenyésztésben és az újszülött borjak egészségében megkérdőjelezhetetlen, hiszen az újszülött borjak immunitásának alapját képezi. Kiemelten fontos tehát, hogy a borjak megfelelő mennyiségű és minőségű főcstejet kapjanak, lehetőség szerint az első órában.

Az itatott kolosztrum mennyisége és minősége

Az újszülött borjak immunrendszere még nem fejlődött ki teljesen, így születésük után a kolosztrumból kell megszerezniük azokat az ellenanyagokat, amelyek megvédik őket a különböző fertőzésektől. A borjú születési testtömegének 10%-a az ajánlott kolosztrum-mennyiség, amit az újszülöttnak a lehető legrövidebb időn belül meg kell kapnia.

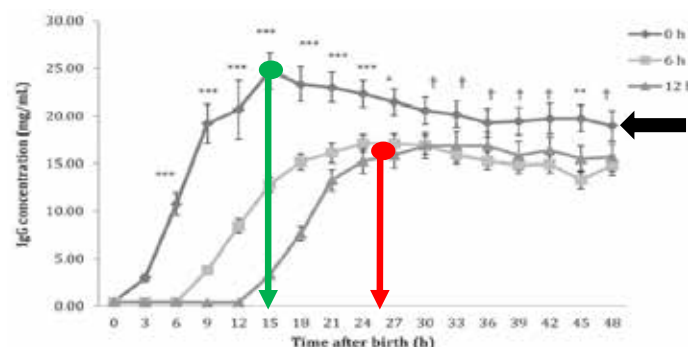


Forrás: Morin et al. 1997.

A fenti ábrán a vérben kimutatott immunglobulin mennyiségének időbeni alakulása látható az itatott kolosztrum mennyiségének és minőségének függvényében. A kutatások szerint minél több és minél jobb minőségű (a zölddel jelzett 4 liter mennyiségű, 60 mg/ml IgG-tartalmú) kolosztrumot kap a borjú, annál magasabb ellenanyag-koncentráció érhető el a véráramban.

Az idő szerepe és a bélfal záródása

Fisher és munkatársai kimutatták, hogy azok a borjak, amelyek születésük után szinte a nulladik órában, de legkésőbb 1 órán belül kaptak kolosztrumot, jelentősen magasabb szérumban IgG koncentrációval rendelkeztek, mint azok, amelyek később lettek megitatva. Ráadásul a felszívódás sebessége is magasabb volt, és hamarabb elérte a csúcspontot. A kolosztrum rövid időn belül történő itatása azért is kritikus, mert a borjak bélfala viszonylag gyorsan záródik, ami azt jelenti, hogy a szervezet egyre kevésbé képes felszívni az immunglobulinokat. Ebben a tekintetben akár a percek is számítanak!



Forrás: Fisher et al. 2018.

Rajala és Castren (1995) azt találták, hogy születés után 30 perccel történő itatás esetén már 2 mg/ml-rel csökken az IgG szérumban koncentrációja, Shivley (2018) eredményei szerint pedig az IgG koncentráció óránként 0,32 mg/ml-rel csökken, ha késik a kolosztrum itatása.

Higiéniai követelmények

A kolosztrum minőségét nemcsak a megfelelő időzítés befolyásolja, hanem a higiéniai körülmények is. Ha a főcstejet nem azonnal használják fel, hanem hagyják állni, a benne elszaporodó baktériumok jelentősen csökkenthetik az ellenanyag (Ig) koncentrációját. A refraktométerrel történő Brix érték mérése ekkor megtévesztő lehet, mivel az csak a szárazanyag-tartalomból következtet az immunglobulin szintre, és nem a biológiailag aktív ellenanyag tartalmát jelzi.

A megfelelő higiéniai körülmények elengedhetetlenek a jól kialakított kolosztrum menedzsmentben: a frissen fejt kolosztrumot gyorsan le kell hűteni vagy fagyasztani, és kíméletesen kell felmelegíteni, hogy az ellenanyagok ne sérüljenek. A kolosztrum pasztörözése bizonyítottan hatékony módszer a benne található patogén baktériumok, például a Salmonella, Mycoplasma, Listeria és E. coli elpusztítására. A szakirodalom szerint a pasztörözött kolosztrumban található immunglobulinok felszívódása is hatékonyabb volt, mint a nem hőkezelt kolosztrumé, miközben a megfelelő hőmérsékleten és kontrolláltan végzett hőkezelés esetén az ellenanyagtartalom elenyésző mértékben csökken.

A pasztörözés szerepe

Fontos azonban megértenünk, hogy a pasztörözés nem javítja a kolosztrum minőségét, csupán a benne lévő patogéneket csökkenti. Az alacsony ellenanyag tartalmú főcstejből, vagy a rossz higiéniaiával kezelt kolosztrumból nem lesz jó minőségű a pasztörözés után sem. Ezért az elsődleges célunk az, hogy már a fejés során biztosítsuk a kolosztrum megfelelő tisztaságát. A 60°C-os hőkezelés megszünteti ugyan a legtöbb baktériumot, de a kolosztrum minőségét alapvetően a tiszta fejési technikák és a gyors hűtés határozzák meg.

Valódi listavezető



RZG 166



TPI 3067

REAL SYN

DEU 000364200875 • German Reg. No. 10.833597
aAa 234 K-Cn: AB β -Cn: A2/A2

Rover x Adaway x Huey

Kplsz: 43467

(Photo Wolfhard Schulze)

SEXED
AVAILABLE



7th dam:
Sully Shottle May-TW EX-91

	RZG	RZE	Udder	F&L	RZN	RZS	RZR	RZHealth	RZ€	RZM	Milk kg	Fat %	Fat kg	Prot. %	Prot. kg	Rel.
	166	129	120	116	124	115	110	126	2761	154	+1943	+0,20	+102	-0,04	+61	80%

	TPI	PTAT	UDC	FLC	PL	SCS	DPR	NM	Milk lbs	Fat %	Fat lbs	Prot. %	Prot. lbs	Rel.
	3067	1.95	1.70	0.76	5.0	2.79	0.4	\$1003	+1821	+0.10	+98	+0.02	+63	79

Magas RZG tenyésztéssel, teljeskörű javító hatással rendelkező bika -
Különböző nemzetközi bázisokon (TPI, ISU, PLI, NVI, ICO) is magas
össztenyészték pontszámot kapott

Kapcsolat

Masterrind Magyarország Kft.
Tel. +36 30 921 6022, +36 30 400 9856

masterrind@masterrind.hu



SZARVASMARHA-TENYÉSZTÉS
MESTERFOKON



Gyakorlati tanácsok

Az elmélet után térjünk át a gyakorlatra. Minden gazdaságban ajánlott kolosztrumbankot kialakítani és fenntartani, ahol a főcstejet lefagyasztva tároljuk, majd az ellést követően gyorsan és kíméletesen felolvasztjuk. Ügyeljünk arra, hogy a fagyasztott kolosztrumot ne tegyük ki közvetlen hőhatásnak, hanem közvetve, például vízfürdőben (max. 50°C) melegítsük, miközben folyamatosan forgatjuk. A kiolvadt kolosztrumot a lehető leggyorsabban itassuk meg a borjúval.

Lényeges tényező, hogy a fejés során alkalmazott higiéniai intézkedések meg egyezzenek az árutej esetében is elvárt normákkal: a legmagasabb tisztaság és gyors hűtés biztosítja, hogy a kolosztrum hosszú ideig megőrizze minőségét. Miután bevizsgáljuk a kolosztrumot, a telepi adottságok alapján meghatározott BRIX érték feletti minőséggel rendelkezőt mihamarabb fagyasszuk le, mivel így a benne lévő baktériumok nem szaporodnak el.

Továbbá kiemelten fontos, hogy a kolosztrummal érintkező eszközöket, itatófejeket minden használat után kellő alaposággal tisztítsunk el és megfelelő körülmények között tároljuk.

Összefoglalás

A kolosztrum megfelelő mennyiségben és időben történő itatása, valamint a higiénias előírások betartása elengedhetetlen az újszülött borjak egészsége szempontjából. A pasztörözés ugyan csökkentheti a patogén baktériumok számát, de a kolosztrum alapminősége a legfontosabb tényező. Az újszülött borjak immunizálásának biztosítása érdekében figyeljünk a fejési és tárolási technikákra, és alkalmazzuk a legjobb gyakorlatokat.

Az Inter-Mix Kft. teljes körű megoldás csomaggal áll partnereinek rendelkezésére a borjúnevelés terén. Nem csak kiemelkedő minőségű tejpótló tápszerekkel, hanem a legújabb generációs tejtaxival, borjú itató automatával, higiénikus kolosztrum kezelő rendszerrel, borjúházakkal, ketrecekkel, stb. is ellátjuk a tejelő telepeket. Emellett forgalmazunk szarvasmarha szaporítóanyagot, takarmányokat és kiegészítőket, toxinkötőket is. Az általunk forgalmazott gépekhez, berendezésekhez teljes körű szervizhálózatot és alkatrész-ellátottságot biztosítunk.



COLOQUICK

Professzionális kolosztrum-kezelő rendszer Dániából

A ColoQuick, rendszer és a Sprayfo borjú tejpótló tápszerek hivatalos magyarországi forgalmazója:

INTER-MIX KFT

1172 Budapest, Rétifarkas u. 6. Tel.: +36-1-402-10-10,
Fax: +36-1-402-10-11, e-mail: intermix@intermix.hu, www.intermix.hu

LIFESTART
SETS LIFE PERFORMANCE

További információ: www.lifestartscience.com

Információ: www.intermix.hu Borjúnevelés menü Sprayfo



Progresszív genetika a jövő generációkért!

GENEX™

FOR GENERATIONS

1HO16675 PEAK EXCITEMENT-ET

EXQUISITE (hazánkban nem került forgalomba) legmagasabban jegyzett fia **PEAK EXCITEMENT** akit észak-amerikában eddig nucleus állományokon használtak. Kimagasló, 3258 TPI tenyészérték mellett nagyszerű lábakat és robotfejesre alkalmas tögyeket örökít.

1HO16717 PEAK AXFORD-ET

EXCITEMENT apai féltestvére **AXFORD**, aki áprilisi tenyészértékéhez képest 84 gTPI indexpontot javult, így már 3244 gTPI tenyészértékkel rendelkezik. AXFORD +1807 font tejet, robotfejesre alkalmas tögyeket és A2A2 béta-kazeint örökít utódaiba.

1HO17045 PEAK MISBEHAVIN-ET

MISBEHAVIN a magas szintű tejtermelést kiszolgáló (tej +1930 font, zsír+feh 217 font) nagy testkapacitást és szinte hibátlan funkcionális küllemet (PTAT +2.11) és A2A2 béta-kazeint örökít utódaiba.



**Töltsd le a GENEX DAIRY bikakereső alkalmazásunkat!
Honlapunkon bikaszűrővel várjuk: agrar.intermix.hu!**



Magyarországi forgalmazó:

INTER-MIX KFT

1172 Budapest, Rétifarkas u. 6. • Tel.: +36 1 402 1010



- HASZONÁLLAT-TAKARMÁNYOZÁS
- SZARVASMARHA SZAPORÍTÓANYAG KERESKEDELEM ÉS TENYÉSZTÉSI TANÁCSADÁS



- HOBBIÁLLAT-TAKARMÁNYOZÁS
- ÁLLATELEDEL KERESKEDELEM ÉS TANÁCSADÁS



- GÉP- ÉS ALKATRÉSZ-ÉRTÉKESÍTÉS
- SZERVIZ

AZ OPTIMALIZÁLT ENERGIASZINT FONTOSSÁGA AZ EGÉSZSÉG MEGŐRZÉSE, VALAMINT A TERMELÉSI ÉS SZAPORODÁSI SZÁMOK JAVÍTÁSA ÉRDEKÉBEN

Kolláti Tamás

termékmenedzser, AHV Hungary Kft.

Az ellést megelőző utolsó hetekben a tejelő tehenek energiaigénye megugrik, ami elengedhetetlen mind a saját életfunkcióik, mind a fejlődő borjú fenntartásához. Ideális esetben a tehenek növelik a takarmányfelvételt, hogy kielégítsék ezt az igényt, azonban fiziológiai korlátok gyakran akadályozzák ezt a folyamatot. Ahogy a borjú mérete nő, a tehén bendőjének kapacitása csökken, így kevesebb tápanyagot tud felvenni. Következésképpen a tehenek negatív energiaegyensúlyi állapotba (NEB) kerülhetnek, ezért elkezdik mozgósítani a zsírtartalékokat, hogy kielégítsék energiaszükségletüket. Ez az anyagcsere-változás nemcsak a szaporodási teljesítményt befolyásolja, hanem jelentős egészségügyi kockázatokat is magában hordoz, például csökkent immunitást és a tőgyegészségügyi kihívások előfordulását, de akár súlyos és látható energiahányos állapot is felléphet.

Az átmeneti időszak kulcsfontosságú a laktáció teljesítménye szempontjából. Minél zökkenőmentesebb ez az időszak, annál jobbak lesznek a termelési és szaporodási mutatók. Az energiaszint kulcsfontosságú az átmeneti időszak alatt, mivel az energiaszintnek közvetlen hatása van a tehén általános egészségi állapotára és közvetett hatása az élettartamára.

Zsírmobilizáció és ketonszint

Az ellést megelőző utolsó három hétben a tehén energiaigénye megnő. Optimális esetben a tehén többet eszik, hogy ezt a növekvő energiaszükségletet a takarmányfelvétellel fedezze. Mivel azonban a bendő kapacitása korlátozottá válik, mert a borjú egyre több helyet foglal el a tehénben, ez gyakran negatívan befolyásolja a tehén takarmányfelvételét is. A növekvő energiaigény kielégítésére a szervezet elkezdheti a zsírkészletek mozgósítását. Amikor a tehén elkezd elégetni a zsírkészleteket, már fizikális energiastresszel néz szembe. A tehénnek át kell helyeznie az energiát a testén belül, és mivel az életfunkciók fenntartása és a tejtermelés nagyobb prioritást élvez, kevesebb energia áll majd rendelkezésre a szaporodáshoz. Ennek a folyamatnak csökkent hormontermelődés, a szaporodási mutatók romlása és kezdődő anyagcsere-zavarok lesznek a következményei. A túl alacsony energiaszinttel (NEB) rendelkező tehenek alacsonyabb kérődzési időt is mutatnak (Antanaitis et al., 2024), ami viszont alacsonyabb tápanyaghasznosulást és energiafelvételt eredményez.



Ellés utáni negatív energiamérleg (NEB)

Ellés után minden tehén negatív energiamérlegbe kerül. Míg az egyik tehenél ez szinte észre sem vehető, a másikonál komoly jelek figyelhetők meg. Minden tehén másképp képes kezelni az energiahányos állapotot. Amikor a tehenek energiahányos állapotban (NEB) vannak, a zsírkészleteiket kezdik el használni az energiaszükségletük kielégítésére. A hosszantartó NEB közvetlen és közvetett egészségügyi kihívásokat eredményez. A tejelő tehenek átlagosan 11%-ánál alakul ki komoly energiahányos állapot a ketontestek felszaporodása miatt. További 0,7%-nál akár olyan erős NEB is kialakulhat, ami már látható tünetekkel jár, mint a tehén lomhasága, csökkent takarmányfelvétel, súlycsökkenés, fakó szőrzet, hideg fülek stb. (Steeneveld et al., 2020). A teheneknél 1,7-szer nagyobb a kockázata annak, hogy nyáron ilyen NEB alakul ki, mint télen (Berge & Vertenten, 2014). A látható NEB esetén a költségek 709 €, a nem látható NEB esetén 150 €, a költségek elsősorban a tejvesztéséből és a termékenységi mutatók romlásából származhatnak.

Mivel minden tehennek energiára van szüksége a termeléshez és a szaporodáshoz és gyakran előfordul, hogy az állatoknak negatív energiamérleggel (NEB) kell szembenézniük, az AHV kifejlesztette a Booster termékcsaládot. Az AHV Booster termékeket az étvágy, a takarmányfelvétel és az anyagcsere fokozására tervezték. Ez arra serkenti a tehenet, hogy több ásványi anyagot és energiát nyerjen a takarmányból. Ennek eredményeképpen jobb felkészültséget biztosít a laktáció felé való átmenetre és a laktáció alatti teljesítményre.





BOOSTER

TABLET



TÖLTSE FEL TEHENEIT ENERGIÁVAL!

Támogatja a májat
és fokozza az
anyagcserét

Serkenti az étvágyat és
növeli a takarmányozás
hatékonyágát

Jobb termelési
és szaporodási
mutatók

NAGYOBB MUNKAERŐ HATÉKONYSÁG AUTOMATIZÁLT MEGOLDÁSOKKAL

DeLaval nagy telepi megoldások

Amikor egy tehenészet technológiai fejlesztés mellett dönt, az első kérdések egyike, hogy melyik megoldás felel meg leginkább az igényeinek és adottságainak. Manapság az ilyen döntések legfőbb indoka gyakran a munkaerőhiány. A Világbank adatai alapján Magyarországon az elmúlt húsz évben a mezőgazdasági munkaerő csökkenése meghaladta az EU-s átlagot. Ez a globális folyamat hazánkban is egyre inkább érinti a nagyobb létszámú tehenészeteket is. Ezért fokozott érdeklődés övezi azokat az automatizált megoldásokat, amelyek nagy telepeken is hatékonyabb munkaerő felhasználást tesznek lehetővé és könnyen használhatóak a dolgozók számára.

A DeLaval három automatizált megoldást kínál, amelyek különböző előnyöket nyújtanak a hatékonyság növelése érdekében. Ezek lehetővé teszik, hogy minden telep a saját menedzsmenti stílusához és hosszú távú céljaihoz igazítva válassza ki a legmegfelelőbb technológiát.

DeLaval VMS™ – Robotizált istálló

A robotizált fejés napjainkban teljes értékű megoldássá vált a nagyobb méretű tehenészetek számára is, amit világszerte számos, különböző körülmények között működő példa igazol. A robotos fejés egyik legnagyobb előnye az adaptálhatóság: a moduláris kialakításnak köszönhetően a rendszer szinte bármilyen méretű telepre könnyedén integrálható. A DeLaval VMS™ V300 vagy V310 fejőrobotok csoportos elhelyezése rendkívül rugalmas megoldás és sokféle elrendezési lehetőséget tesz lehetővé.



A világ két legnagyobb robotizált telepén, ahol 90, illetve 65 egység működik, már hosszú ideje a DeLaval robotjait alkalmazzák. Magyarországon is több nagy tehenészet választotta a DeLaval VMS™ rendszereit, ahol 6, 8 vagy akár 10-nél is több robot dolgozik. Ezek a telepek a VMS™ V300 sorozatot robusztus felépítése, nagy teljesítménye és könnyű kezelhetősége miatt választották. A fejőrobot-rendszer tervezésénél kiemelt jelentőséggel bír a tehenforgalom irányítása.

A DeLaval több mint 20 éve foglalkozik mind szabad, mind irányított forgalmú istállók tervezésével és kivitelezésével. Az ez idő alatt felhalmozott széleskörű ta-

pasztalataink alapján segítünk megtalálni a telepek számára legmegfelelőbb rendszert. Nagy telepek esetében fontos szempont lehet, hogy a munkaerő szempontjából az irányított forgalom minden esetben hatékonyabb megoldás. Külföldi és magyar tapasztalatok alapján igazán nincs eltérés a takarmányfelvételben vagy az állatjólétben. A beruházás kezdetben többletköltséget jelent, de a munkaerő csökkenő igényével ez hosszú távon megtérül. Fontos hangsúlyozni, hogy minden tehenforgalmi megoldás megvalósításában partnereinknek teljes körű támogatást nyújtunk.

A modern technológiai megoldások, mint például az InSight™ kamerarendszer vagy a PureFlow™ fejéstechnológia, lehetővé teszik, hogy egy-egy robot napi akár 180-200 fejést is elvégezzen. Ezek az innovációk gyors és kíméletes fejést biztosítanak, még azokon a telepeken is, ahol az átlagos napi fejési átlag meghaladja a 40 kilogrammot.

A technológiai átállás egyik fontos kérdése, hogy a meglévő munkaerő hogyan tudja elsajátítani és alkalmazni az új rendszereket. Tapasztalataink szerint ez sokszor jóval egyszerűbb, mint ahogy azt a telepek előzetesen elképzelik. A DeLaval által nyújtott felhasználói és karbantartási képzések ebben nagy segítséget jelentenek. A robotok használata könnyen elsajátítható és a dolgozók gyakran már az első fejések során megtanulják a szükséges lépéseket. A robotokat nem kell minden egyes tehenre külön-külön betanítani; az intelligens kamerarendszer akár már az első fejésnél önállóan felhelyezi a fejőkelyheket, így a dolgozók az egyéb funkciókra összpontosíthatnak. A robotizált rendszerek vonzóbbá teszik a munkakörnyezetet a technológia iránt érdeklődő fiatalabb generáció számára, miközben egyszerűbb és rugalmasabb munkabeosztást biztosítanak. A DeLaval robotokhoz elérhető mobilalkalmazások pedig minden korosztály számára könnyen használhatóak, megkönnyítve a mindennapi munkát.

Automatizált körforgós fejőrendszerek

A DeLaval új generációs külső körforgós fejőberendezései, az E széria, lehetőséget kínálnak egy félautomata rendszer kialakítására, amely az automatizálási megoldások révén növeli a hatékonyságot és minimalizálja a fejéshez szükséges munkaerőt. Általában véve a nagyobb körforgós platformok nagyobb áteresztőképességet biztosítanak, így több tehenet lehet lefejni és nagyobb tejmenyiséget lehet elérni óránként. A nagyobb platformok rugalmas bővítési lehetőséget kínálnak, hiszen az állomány növekedése a fejési műszakok meghosszabbításával könnyen kezelhető. Az állomány beszkottatása pedig egy nyugodt, jól koordinált folyamat során néhány nap alatt megvalósítható.

A DeLaval E300 és E500 külső fejős körforgós rendszerei a legnagyobb teljesítményű fejőberendezések közé tartoznak, amelynek háttérében a tehenbarát kialakítás és a magas fokú automatizáltság áll. A DeLaval Fast Bail™ állás (Gyors Állásszerkezet) kialakítása a fejők számára könnyebb hozzáférést biztosít a tőgyhez. A 15°-os szögben kialakított állásokba pedig a tehenek egyszerűbben

Robotos fejés egyszerűen,
nagyban, a bevált rutinokkal

DeLaval csoportos robotfejés

A DeLaval V300 VMS™ Batch Milking koncepció a hagyományos telepi menedzsmentet ötvözi a robotfejési technológia előnyeivel. A fejőrobotok nem az istállóban, hanem egy központi épületben kerülnek elhelyezésre. A Batch Milking fejési rendszerben a fejőrobotokkal továbbra is fenntarthatja a TMR etetést, miközben minimalizálja a munkaerőigényt és megszabadul a klasszikus fejésből eredő feladatoktól.



delaval.com/hu

 **DeLaval**

és gyorsabban be tudnak lépni. A **DeLaval Fast Exit™** (Gyors Kilépés) be és kilépő oldali kialakítása optimális tehenforgalmat biztosít, az állások folyamatos feltöltése érdekében. Nagyobb platformok esetén a 1,5 tehen széles bejárat segíti a gyorsabb belépést, míg a kilépő oldalon található öböl kényelmesebbé teszi a tehenek számára a platform elhagyását. A **DeLaval Cockpit™** (Vezérlőpult) lehetővé teszi a fejők számára, hogy könnyen hozzáférjenek a legfontosabb funkciókhoz. A használata rendkívül egyszerű, gyorsan megtanulható. A rendszer lehetőséget biztosít arra, hogy automatikusan beállítsuk a platform forgási sebességét a különböző csoportok fejési idejéhez alkalmazkodva.

A **DeLaval Flow-Adjusted Stimulation™**, vagyis tejfolyás-vezérelt tőgystimuláció forradalmasítja a fejési rutinokat azáltal, hogy a tejfolyás mértékéhez igazítva automatikusan szabályozza a vákuumot és a pulzációt. Ennek köszönhetően minden tehenénél személyre szabott fejés valósulhat meg, valamint lehetőséget nyújt rövidebb és egyszerűbb fejési rutinok kialakítására. A piacvezető **TSR2** tőgyfertőtlenítő robotkar segítségével jelentősen csökkenthető a fejéshez szükséges fejők létszáma. A robotkar akár 600 tehen utófertőtlenítését is elvégzi óránként 99%-os pontossággal, miközben minimalizálja a vegyszerhasználatot.



Az egyszerűsített munkafolyamatok és a magasabb szintű automatizálás révén a fejők munkája felgyorsítható, lehetővé téve a platform sebességének optimalizálását és így a hatékonyabb áteresztőképességet. A DeLaval automatizációs megoldásai lehetővé teszik, hogy egy műszakban csupán 1-2 fő végezze a fejést, jelentősen csökkentve a munkaerőigényt anélkül, hogy növelni kellene a fejési időt.

Batch Milking – Csoportos robotfejés

A **DeLaval VMS™ Batch Milking** rendszer olyan megoldás, amelyben a fejőrobotokat nem az istállókban, hanem egy központi épületben helyezik el. A **VMS™ V300** robotokat általában paralel módon telepítik, a rendelkezésre álló terület függvényében, így az állatok több robot közül választhatnak egyidejűleg. Az elmúlt néhány évben a DeLaval világszerte több mint 200 robotot telepített ilyen rendszerben. A két legnagyobb ilyen rendszer egyike Dániában üzemel, ahol 24 darab **V300** robot végzi a fejést, míg a másik az Egyesült Államokban található, ahol 22 darab **V300** robot működik. A legtöbb ilyen DeLaval fejőrendszer 400-1000 tehen fejését látja el, a robotok számát pedig a fejési műszakok hosszához igazítva lehet meghatározni. A robotok gyors és precíz működése garantálja a magas áteresztőképességet és optimalizálja a rendszer hatékonyságát. A fejési folyamat minden fejőrobotban párhuzamosan zajlik, ami folyamatos tehenforgalmat tesz lehetővé.

A **VMS™ Batch Milking** rendszer előnye, hogy egyszerűbb kialakítású épületekbe, vagy akár a korábbi fejőházakba is beépíthető. Ez a rendszer lehetőséget kínál a hagyományos telepi menedzsment és a robotizált fejéstechnológia előnyeinek ötvöztetésére. Mivel a napi rutin alig változik, a tehenek és a dolgozók is hamar alkalmazkodnak hozzá. Az átállás folyamata egyszerű, néhány fejés után az állomány már rutinszerűen használja az új rendszert. A rendszer egyik előnye, hogy megtartható a tejelő napok szerinti csoportosítás és a TMR takarmányozás. Ez kisebb abrakfelhasználással jár, de lehetőség van az egyedi kiegészítő takarmányozásra a robotokban. A rendszer méretétől függően a fejéshez 1-2 operátorra van szükség, akik felhajtják az állatokat fejésre és ellátják a fejőrobotok körüli feladatokat. A fejési műszak és a robotok felügyelete egy mobil applikáción keresztül történik, amely leegyszerűsíti a folyamatokat.

Összességében, legyen szó a DeLaval **VMS™ V300** robotizált fejőrendszereiről vagy az E-séria külső körforgós platformjairól, a DeLaval továbbra is az innováció és hatékonyság élvonalában áll. Ezek a technológiák nemcsak a termelékenységet és az állatjólétet növelik, hanem jelentősen csökkentik a munkaerőigényt is, lehetővé téve a gazdák számára, hogy rugalmasan alkalmazkodjanak az iparág változó kihívásaihoz. A farmmenedzsment és a tehenkomfort terén szerzett átfogó szakértelmünk révén a DeLaval rendszerei minden gazdaság számára elősegítik a hatékonyabb működést, hosszú távú fenntarthatóságot és jövedelmezőséget biztosítva.



Drewitt és Goulbourne Kft.

Istállók csúszásmentesítése betonmarással

100%-os elégedettséggel

Már több mint 250 000 m² felmalt terület!



Előzze meg a szétcsúszásokat!

Rövid határidőre vállaljuk

Állattartó telepek beton padozatának csúszásmentesítését.

Megtérülése:

Egyetlen kieső állat értéke magasabb lehet, mint a betonmarás költsége.

Termékeink:

Arnold Gábor

Mobil: +36-30-55-78-824

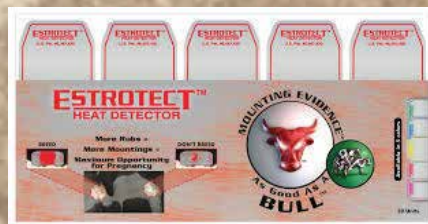
gabor1002@gmail.com

Kelet-

és Észak-Magyarország

Szlovákia és Szerbia Területi

képviselő



Szabó Lajos

Mobil: +36-70-37-56-662

E-mail: lalesz32@gmail.com

Nyugat- és Dél-Magyarország

Románia és Szerbia

Területi képviselő

Dr. Dizseri András

Mobil: +36-30-93-95-051

Tel/fax: +36-25-461-052

E-mail: dizseri@freemail.hu

Ivarzásmegfigyelő Matrica

Borjú Mentő

Többféle Itatószelep

Bendőpumpa (Drencs)

Infúzió

Borjúítatók drenccsel

Spermamelegítők

Szarvtalanító pisztoly

Tőgyápoló krém

www.Drewitt.hu

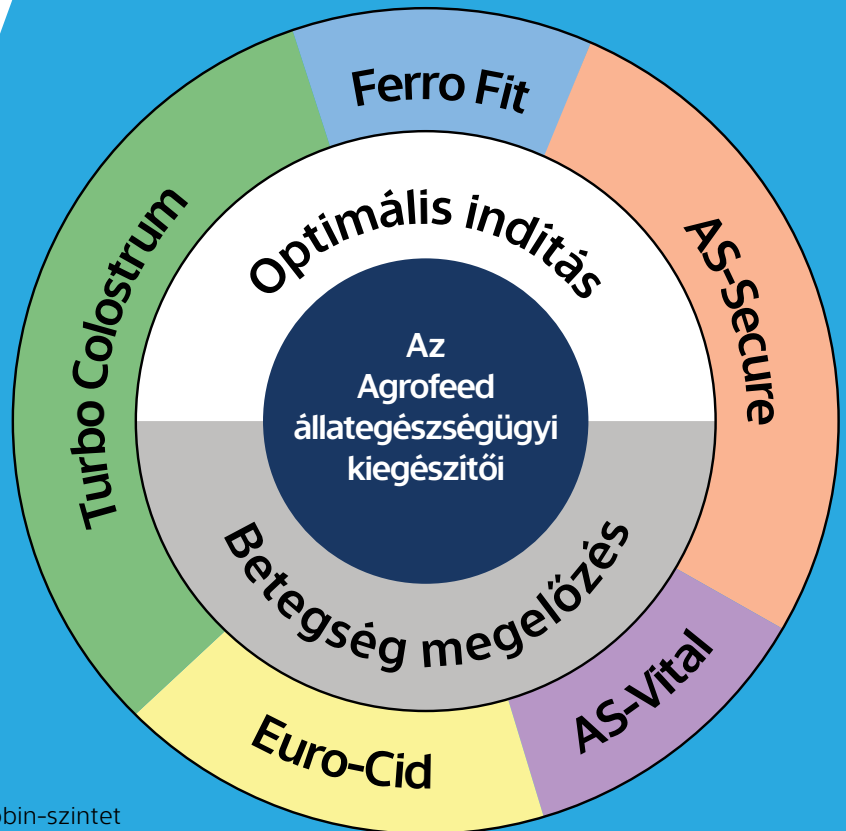
AGROFEED

Tudás, ami táplál



Új, innovatív, hatékony!

A legújabb fejlesztésű
takarmánykiegészítőinkkel
megelőzhetők
és kezelhetők egyes
állategészségügyi
problémák.



- ✓ Vaskiegészítés
- ✓ Optimális hemoglobin-szintet biztosít
- ✓ Stabilizálja a takarmányfelvételt és az állat fejlődését



- ✓ (extra) immunglobulinok biztosítása
- ✓ Az immunrendszer erősítése
- ✓ Az első kolosztrumban (<6h)



- ✓ Lelassítja a pathogén kórokozók szaporodását
- ✓ Szerves savakat tartalmaz
- ✓ Javítja a tej/tejpótló emészthetőségét
- ✓ Általános pozitív hatással van az emésztőtraktus egészséges működésére



- ✓ Elektrolitokat, glükózt, vitaminokat és ásványi anyagokat tartalmaz
- ✓ Emésztési zavarok kezelésére és megelőzésére, vízben, vagy tejpótlóban alkalmazva



- ✓ paraziták/baktériumok megkötése
- ✓ bélrendszer egészségének támogatása
- ✓ takarmányfelvétel + növekedés optimalizálása
- ✓ magas fertőzés kockázatnál
- ✓ minimum az első 21 napban (lehetőség szerint legalább választásig)

További információkért keresse szaktanácsadó kollégáinkat:

Nyugat-Magyarország

Trombitás Martin | 30/820-9384 martin.trombitas@agrofeed.hu

Kelet-Magyarország

Kósa Levente | 30/364-1931 levente.kosa@agrofeed.hu

Komlósi Gergely | 30/219-8448 gergely.komlosi@agrofeed.hu

Darvas Attila | 30/533-6717 attila.darvas@agrofeed.hu

Mucsi József | 30/151-8752 jozsef.mucsi@agrofeed.hu

Szendrei Zoltán | 30/925-9263 zoltan.szendrei@agrofeed.hu

Dr. Papp Péter | 30/219-5173 kérődző-egészségügyi szakállatorvos

peter.papp@agrofeed.hu | <https://agrofeed.eu>